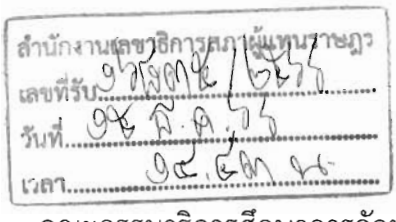

ด่วนที่สุด
ที่ สผ ๐๐๑๗.๐๖/๓๐๗๕

คณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำ
และติดตามการบริหารงบประมาณ
สภาผู้แทนราษฎร
ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง รายงานผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ
เรื่อง การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๖ ได้ลงมติแต่งตั้งคณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ เพื่อให้มีหน้าที่และอำนาจตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๐ (๑๔) ในการกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลในด้านงบประมาณ การจัดทำงบประมาณ ติดตามและประเมินผลการรับ การใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปีของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ นั้น ซึ่งกรรมาธิการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ	ประธานคณะกรรมาธิการ
๒. นายพัฒนา สัพโส	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
๓. นายสุรเชษฐ์ ประวีณวงศ์วุฒิ	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สอง
๔. นายอาสพลธ์ สรรณ์ไตรภพ	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สาม
๕. นายวรภพ วิริยะโรจน์	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สี่
๖. นายกระแสร์ ตระกูลพรพงศ์	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่ห้า
๗. นายล้ำเลิศ พัวพัฒนโชติ	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หก
๘. นายนิกร โสมกลาง	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่เจ็ด และโฆษกคณะกรรมาธิการ
๙. นายณัฐพงศ์ เปรมพูลสวัสดิ์	เลขานุการคณะกรรมาธิการ
๑๐. นายสรรเพชญ บุญญามณี	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมาธิการ
๑๑. นายธัญธร ธนินวัฒนาธร	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมาธิการ
๑๒. นางสาวรักชนก ศรีนอก	โฆษกคณะกรรมาธิการ
๑๓. นางสาวกฤษณา สีหลักษณ์	กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๔. นายอนุรักษ์ จุรีมาศ	กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๕. นายพันธ์ศักดิ์ บุญแทน	กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

ทั้งนี้ ...

บัดนี้ คณะกรรมาธิการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษา เรื่อง การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณารายงานและข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ)
ประธานคณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำ
และติดตามการบริหารงบประมาณ

สำนักกรรมาธิการ ๑
กลุ่มงานคณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ
โทรศัพท์ ๐๒ ๒๔๒๕๙๐๐ ต่อ ๖๑๖๑
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ budget_c1@parliament.com

กลุ่มงานระเบียบวาระ
รับที่ ๓๙๑ / ๒๕๖๖
วันที่ ๑๕ / ธ.ค. / ๖๖ เวลา ๑๖.๔๗ น.

กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักกรรมาธิการ
รับที่ ๕๕๙ / ๒๕๖๖
วันที่ ๑๕ / ธ.ค. / ๖๖ เวลา ๑๕.๓๙
ส่งกลุ่มงาน พรบ.ใช้ จำเนียร

กลุ่มงานพระราชบัญญัติและญัตติ ๒
รับที่ ๒๐๙ / ๒๕๖๖
วันที่ ๑๕ / ธ.ค. / ๖๖ เวลา ๑๕.๒๔ น.

รายงานผลการศึกษา
เรื่อง การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๖๗

ของ

คณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตาม
การบริหารงบประมาณ
สภาผู้แทนราษฎร

กลุ่มงานคณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและ
ติดตามการบริหารงบประมาณ
สำนักกรรมาธิการ ๑
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

(สำเนา)

ด่วนที่สุด

ที่ สผ ๐๐๑๗.๐๖/ ๓๐๗๔

คณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำ
และติดตามการบริหารงบประมาณ
สภาผู้แทนราษฎร
ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง รายงานผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ เรื่อง การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๖ ได้ลงมติแต่งตั้งคณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ เพื่อให้มีหน้าที่และอำนาจตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๐ (๑๔) ในการกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลในด้านงบประมาณ การจัดทำงบประมาณ ติดตามและประเมินผลการรับ การใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปีของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ นั้น ซึ่งกรรมาธิการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ	ประธานคณะกรรมาธิการ
๒. นายพัฒนา สัพโส	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
๓. นายสุรเชษฐ์ ประวีณวงศ์วุฒิ	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สอง
๔. นายอาสพลธ์ สรรณ์ไตรภพ	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สาม
๕. นายวรภพ วิริยะโรจน์	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สี่
๖. นายกระแสร์ ตระกูลพรพงศ์	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่ห้า
๗. นายล้ำเลิศ พัวพัฒนโชติ	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หก
๘. นายนิกร โสมกลาง	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่เจ็ด และโฆษกคณะกรรมาธิการ
๙. นายณัฐพงศ์ เปรมพูลสวัสดิ์	เลขานุการคณะกรรมาธิการ
๑๐. นายสรรเพชญ บุญญามณี	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมาธิการ
๑๑. นายธัญธร ธนินวัฒนาธร	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมาธิการ
๑๒. นางสาวรักชนก ศรีนอก	โฆษกคณะกรรมาธิการ
๑๓. นางสาวกฤษณา สีหลักษณ์	กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๔. นายอนุรักษ์ จุรีมาศ	กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๕. นายพันธ์ศักดิ์ บุญแทน	กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

ทั้งนี้ ...

บัดนี้ คณะกรรมาธิการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษา เรื่อง การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณารายงานและข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) ณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ

(นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ)
ประธานคณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำ
และติดตามการบริหารงบประมาณ

สำนักกรรมาธิการ ๑
กลุ่มงานคณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำ
และติดตามการบริหารงบประมาณ
โทรศัพท์ ๐๒ ๒๔๒๕๙๐๐ ต่อ ๖๑๖๑
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ budget_c1@parliament.com

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวปรียาภรณ์ แก้วโยน)
ผู้อำนวยการสำนักกรรมาธิการ ๑

นายชิราวุธ อุดมรัตน์/ร่าง
นางสาวพลอยไอริณ โพธิ์ทองคำ/พิมพ์
นายณัฏฐพฤทธิ์ หลาวทอง/ตรวจ
ตรวจทาน
ครั้งที่ ๑ นายกองเงิน สุทธิพิทักษ์
ครั้งที่ ๒ นางสาวศิรินภา จันทร์หงษ์
ครั้งที่ ๓ นายมงคล นิ่มประเสริฐ

คำนำ

รายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง ศึกษาการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ เป็นรายงานผลการพิจารณาศึกษาที่คณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ สภาผู้แทนราษฎร ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๐ (๑๔) ในการกระทำกิจการการสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลในด้านงบประมาณการจัดทำงบประมาณ ติดตามและประเมินผลการรับ การใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปีของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ โดยคณะกรรมาธิการได้มีมติแต่งตั้งคณะอนุกรรมาธิการศึกษาการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ มีหน้าที่และอำนาจพิจารณาศึกษากระบวนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ การจัดทำคำของบประมาณของหน่วยรับงบประมาณ พร้อมพิจารณาศึกษาคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ของหน่วยรับงบประมาณ และรายงานผลการพิจารณาศึกษา รวมทั้งปัญหาและอุปสรรค พร้อมข้อเสนอแนะ และข้อสังเกตต่อคณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ ภายใน ๙๐ วัน และปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณหรือประธานคณะกรรมาธิการมอบหมาย

การพิจารณาและจัดทำรายงานผลการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าว คณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามงานบริหารงบประมาณได้ดำเนินการภายใต้ขอบเขตหน้าที่และอำนาจ โดยพิจารณาศึกษากระบวนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ การจัดทำคำของบประมาณของหน่วยรับงบประมาณ พร้อมพิจารณาศึกษาคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ของหน่วยรับงบประมาณ พร้อมข้อเสนอแนะและข้อสังเกตที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำงบประมาณจ่ายประจำปีและการพิจารณาอนุมัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ให้มีความคุ้มค่า ไม่ซ้ำซ้อน โปร่งใส เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติและประชาชน

คณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ
สภาผู้แทนราษฎร
ธันวาคม ๒๕๖๖

รายนามคณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ สภาผู้แทนราษฎร

นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ
ประธานคณะกรรมาธิการ

นายพัฒนา สัพโส
รองประธานคณะกรรมาธิการ
คนที่หนึ่ง

นายสุรเชษฐ์ ประวีณวงศ์วุฒิ
รองประธานคณะกรรมาธิการ
คนที่สอง

นายอาสพลธ์ สรรณ์ไตรภพ
รองประธานคณะกรรมาธิการ
คนที่สาม

นายวรภพ วิริยะโรจน์
รองประธานคณะกรรมาธิการ
คนที่สี่

นายกระแสร์ ตระกูลพรพงศ์
รองประธานคณะกรรมาธิการ
คนที่ห้า

นายล้ำเลิศ พัวพัฒนโชติ
รองประธานคณะกรรมาธิการ
คนที่หก

นายนิกร โสมกลาง
รองประธานคณะกรรมาธิการ
คนที่เจ็ด และโฆษกคณะกรรมาธิการ

นางสาวกฤษณา สีหลักษณ์
กรรมาธิการและที่ปรึกษา
ประจำคณะกรรมาธิการ

นายอนุรักษ์ จุรีมาศ
กรรมาธิการและที่ปรึกษา
ประจำคณะกรรมาธิการ

นายพันธ์ศักดิ์ บุญแทน
กรรมาธิการและที่ปรึกษา
ประจำคณะกรรมาธิการ

นางสาวรักชนก ศรีนอก
โฆษกคณะกรรมาธิการ

นายณัฐพงศ์ เปรมพูลสวัสดิ์
เลขานุการคณะกรรมาธิการ

นายสรรเพชญ บุญญามณี
ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมาธิการ

นายธัญธร ธนินวัฒนาธร
ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมาธิการ

รายนามคณะอนุกรรมาธิการ
คณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗
ในคณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ
สภาผู้แทนราษฎร

นายวรภพ วิริยะโรจน์
ประธานคณะอนุกรรมาธิการ

นายอาสพลธ์ สรรณ์ไตรภพ
รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ
คนที่หนึ่ง

ณธีภัสร์ กุลเศรษฐสิทธิ์
รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ
คนที่สอง

นายณัฐพงศ์ เปรมพูลสวัสดิ์
เลขานุการ
คณะอนุกรรมาธิการ

นายนพรัตน์ ทวี
อนุกรรมาธิการ

นายมโนชัย สุดจิตร
อนุกรรมาธิการ

นายกมลวัฒน์ มนูญภัทราชัย
อนุกรรมาธิการ

นายสิทธิชัย เกษรสิทธิ์
อนุกรรมาธิการ

นางสิริ ฉายางาม
อนุกรรมาธิการ

นายธนา ฮั้ว พัวไพฑูรย์
อนุกรรมาธิการ

ที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมาธิการศึกษาการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

๑. นายภาณุพงษ์	โชคอนันต์ชัย
๒. นายพัสกร	สิงห์ทอง
๓. นายวีระยุทธ	กาญจน์ชูฉัตร
๔. นายวรพันธุ์	สุวัณณุสส์
๕. นายพงศ์ศักดิ์	ชุมสาย ณ อยุธยา
๖. นายรณกร	เบ็ญจพงษ์
๗. นางสาววรรณวรี	ตะล่อมสิน
๘. นายธีระยุทธ	บุญโชติ
๙. นายธนะ	บำรุงแสง
๑๐. นางสาววรกมล	สุเมธสิทธิกุล
๑๑. นายธนาคาร	คำเสียง

บทสรุปผู้บริหาร

กระบวนการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีของประเทศไทย มีกระบวนการหลายขั้นตอน ดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐจำนวนมาก และเกี่ยวข้องกับกฎหมายหลายฉบับ ซึ่งเป็นการยากที่ประชาชนทั่วไปจะทำความเข้าใจได้อย่างละเอียดได้

รายงานนี้จึงมีการศึกษา รวบรวม และจัดทำขั้นตอนกระบวนการต่าง ๆ ในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อให้ประชาชนสามารถรับทราบข้อมูลและเข้าใจขั้นตอนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้ง่ายขึ้น เพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดทำงบประมาณประจำปีและจากการพิจารณาศึกษารายการคำของบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ของหน่วยรับงบประมาณคณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณจึงมีข้อสังเกตในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ดังนี้

ข้อสังเกตในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

๑. ควรใช้กลไกการพิจารณาปรับลดงบประมาณที่ไม่จำเป็นและไม่สอดคล้องต่อนโยบายรัฐบาลโดยอาศัยกระบวนการพิจารณาของรัฐสภา แทนการปรับปรุงงบประมาณประจำปี เพื่อลดความล่าช้าในการประกาศใช้งบประมาณประจำปี

๒. ควรมีกรอบหรือเพดานการตั้งคำของบประมาณสำหรับหน่วยรับงบประมาณ เพื่อให้หน่วยรับงบประมาณสามารถจัดทำคำของบประมาณที่สอดคล้องกับการจัดสรรงบประมาณได้ใกล้เคียงที่สุด

๓. ควรให้ความสำคัญในการจัดทำแผนและเป้าหมายระดับชาติ เพื่อให้สามารถกำหนดกรอบการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ให้สอดคล้องต่อแผนและเป้าหมายระดับชาติได้แม่นยำขึ้น และใช้เป็นกรอบงบประมาณรายจ่ายประจำปีสำหรับหน่วยรับงบประมาณต่อไปได้

๔. ควรเพิ่มความสำคัญและทบทวนกระบวนการขอรับการจัดสรรงบประมาณในโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการ Flagship)

๕. ควรทบทวนเหตุผลและความจำเป็นของหน่วยรับงบประมาณในปัจจุบัน เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณมีประสิทธิภาพ คุ้มค่า และสอดคล้องต่อการทิศทางการพัฒนาระดับชาติ

๖. ควรกำหนดตัวชี้วัดของหน่วยรับงบประมาณและผู้บริหารหน่วยรับงบประมาณร่วมกับการพิจารณาจัดสรรงบประมาณประจำปี ให้สอดคล้องกับเป้าหมายระดับชาติ

๗. ควรเพิ่มความสำคัญตัวชี้วัด ประสิทธิภาพ หรือความคุ้มค่าในกระบวนการจัดทำงบประมาณ เพื่อนำไปสู่การจัดทำงบประมาณแบบฐานศูนย์ (Zero-Based Budgeting) ที่มีประสิทธิภาพและคุ้มค่ามากขึ้น

๘. ควรกำหนดตัวชี้วัดเชิงประสิทธิภาพ โดยแยกแผนงานพื้นฐานและแผนงานยุทธศาสตร์/บูรณาการ และทบทวนถึงความจำเป็นของภารกิจแผนงานพื้นฐานอย่างสม่ำเสมอ

๙. ควรมีการวัดผลให้มีสัดส่วนโครงการใหม่ (New Project) โดยแยกเป็นโครงการนำร่อง (Pilot Project) เพื่อทดสอบวัดผลความคุ้มค่า และเพิ่มขนาดในโครงการใหม่ (Scale Project) ที่พิสูจน์แล้วและคุ้มค่ามากกว่าแทนที่โครงการเดิม เพื่อสร้างผลลัพธ์และผลกระทบที่มีขนาดใหญ่ขึ้น

๑๐. ควรพิจารณากรอบอัตรากำลังพร้อมกับการพิจารณาจัดสรรงบประมาณแผนงานบุคคลากรภาครัฐ

๑๑. ควรกำหนดให้หน่วยรับงบประมาณเปิดเผยและชี้แจงการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณทุกประเภท ในรายละเอียดกิจกรรมหรือโครงการที่ใช้เงินนอกงบประมาณเพื่อประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณประจำปีด้วย

๑๒. ควรหารายได้ภาครัฐใหม่ ๆ และ เพิ่มประสิทธิภาพของการจัดเก็บรายได้ภาครัฐเพื่อยกระดับคุณภาพบริการสาธารณะให้ทัดเทียมกับกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว

๑๓. ควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อภาระทางการเงินที่มีกฎหมายบัญญัติไว้และภาระทางการเงินเพื่อชดเชยต้นทุนการดำเนินการโครงการตามมาตรา ๒๘ พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

๑๔. ควรเร่งการกระจายอำนาจ ถ่ายโอนภารกิจและเพิ่มสัดส่วนงบประมาณให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑๕. ควรกำหนดกรอบวงเงินอุดหนุนเฉพาะกิจให้มีความชัดเจน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการจัดทำบริการสาธารณะ

๑๖. ควรเพิ่มความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณโครงการในระดับพื้นที่เพื่อลดความซ้ำซ้อน และเพิ่มบทบาทท้องถิ่นในการกำหนดลำดับความสำคัญในการยื่นคำของบประมาณจังหวัด

๑๗. ควรเพิ่มบทบาทสำนักงานปลัดกระทรวงในการพิจารณาจัดลำดับความสำคัญโครงการคำของบประมาณภายในกระทรวงให้ไปในทิศทางสอดคล้องกัน

๑๘. ควรเร่งรัดให้หน่วยรับงบประมาณดำเนินการให้การบริการประชาชนและการติดต่อประสานงานระหว่างส่วนราชการด้วยกัน โดยการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลกลางตามที่กฎหมายกำหนด

๑๙. ควรปรับปรุงนโยบายการจัดเก็บข้อมูลภาครัฐบนคลาวด์เป็นหลัก (Cloud First Policy) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บข้อมูลภาครัฐ

๒๐. ควรศึกษาและทดลองมาตรการใหม่ ๆ ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้งบประมาณประจำปีในแผนงานพื้นฐาน เช่น สนับสนุนการใช้ทรัพย์สินร่วมกันระหว่างหน่วยรับงบประมาณ เปลี่ยนการวัดผลจากสัดส่วนการเบิกจ่ายงบประมาณเป็นสัดส่วนการไม่ดำเนินการแทน

๒๑. ควรจัดสรรงบประมาณในการแก้ไขปัญหาสิทธิและบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานของประชาชน เช่น การพิสูจน์สิทธิที่ดิน พิสูจน์สัญชาติ น้ำประปาสะอาด เป็นต้น

๒๒. ควรเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดทำงบประมาณประจำปี ด้วยการเปิดเผยรายละเอียดคำของบประมาณและเปิดเผยข้อมูลในรูปแบบที่นำไปวิเคราะห์ต่อได้ง่าย ในการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปีด้วย

ข้อสังเกตในการจัดทำงบประมาณประจำปีต่อคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

๑. ควรมีการกำหนดรูปแบบข้อมูลให้หน่วยรับงบประมาณในการนำเสนอเอกสารประกอบการชี้แจงต่อคณะกรรมาธิการวิสามัญเพิ่มเติม ดังนี้

๑.๑ รายการคำของบประมาณของหน่วยรับงบประมาณ ตามรูปแบบที่สำนักงบประมาณกำหนดในคู่มือปฏิบัติการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ เช่น เอกสาร สงป. ๑๐๐๙ สงป. ๑๐๑๐ สงป. ๑๐๑๑ และ สงป. ๑๐๑๓

๑.๒ รายการเปรียบเทียบระหว่างคำของบประมาณ และงบประมาณที่ได้รับพิจารณาจัดสรรตามร่างพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

๑.๓ รายละเอียดโครงการหรือผลผลิตของทุกคำของบประมาณ ตามแบบสรุปงบประมาณรายจ่าย ระดับผลผลิต/โครงการ ได้แก่ เอกสาร สงป. ๑๐๐๖ สงป. ๑๐๐๗ และ สงป. ๑๐๐๘ รวมถึงเอกสารรายละเอียดแนบประกอบคำของบประมาณเพิ่มเติม

๑.๔ รายการการโอนและแก้ไขเปลี่ยนแปลงงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณภายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ พร้อมสาเหตุและความจำเป็นในการโอนและแก้ไขเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

๑.๕ แผนผังโครงสร้างองค์กร โดยมีรายละเอียด กรอบอัตรากำลังและจำนวนบุคลากรภาครัฐ ภายในโครงสร้างองค์กร ของแต่ละหน่วยรับงบประมาณ

๑.๖ รายชื่อกฎหมายที่หน่วยรับงบประมาณรับผิดชอบ และความคืบหน้าการดำเนินการตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

๑.๗ รายการและความคืบหน้าการดำเนินการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับที่ ๑ และ ฉบับที่ ๒ ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยรับงบประมาณ

๑.๘ รายการและความคืบหน้าการดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๒ มาตรา ๑๐ ที่กำหนดให้หน่วยรับงบประมาณต้องดำเนินการให้การบริการประชาชนและการติดต่อประสานงานระหว่างส่วนราชการด้วยกัน โดยการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลกลาง

๑.๙ รายการฐานข้อมูลที่หน่วยรับงบประมาณครอบครอง และความคืบหน้าเกี่ยวกับการจัดทำธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐตามพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒

๒. ควรพิจารณาเสนอตั้งอนุกรรมาธิการ ตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

๓. ควรมีมติกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณางบประมาณที่คณะกรรมาธิการเห็นสมควรว่าควรกำหนดเป็นมาตรการเชิงนโยบาย (Policy Measure) ในระดับภาพรวม เพื่อบังคับใช้หลักเกณฑ์การพิจารณาดังกล่าวกับทุกหน่วยรับงบประมาณ และควรมีมติแจ้งให้หน่วยรับงบประมาณ ทำการปรับปรุงรายละเอียดโครงการตามมาตรการดังกล่าวล่วงหน้าก่อนการเข้าชี้แจงงบประมาณ

๔. ควรมีมติกำหนดรูปแบบไฟล์ดิจิทัล (File Format) และเทมเพลตข้อมูล (Data Template) ที่จะให้หน่วยรับงบประมาณต้องนำส่งข้อมูลแก่คณะกรรมาธิการวิสามัญและคณะอนุกรรมาธิการเพื่อใช้ประกอบการพิจารณางบประมาณโดยการขอความเห็นจากสำนักงบประมาณของรัฐสภา (สงร.) ในการกำหนดรูปแบบและเทมเพลตไฟล์ดังกล่าว เพื่อให้การวิเคราะห์งบประมาณที่สำนักงบประมาณของรัฐสภามีหน้าที่สนับสนุนการพิจารณางบประมาณของรัฐสภา สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สารบัญ

หน้า

คำนำ ..... ก

รายนามคณะกรรมาธิการ ..... ข

รายนามคณะอนุกรรมาธิการ ..... ง

บทสรุปผู้บริหาร ..... ช

สารบัญ ..... ฎ

สารบัญภาพ ..... ฐ

รายงานการพิจารณาศึกษา ๑

บทที่ ๑ บทนำ ๖

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ๖

๑.๒ วัตถุประสงค์ ๖

๑.๓ ขอบเขตการศึกษา ๖

๑.๔ วิธีการศึกษา ๗

๑.๕ กรอบการพิจารณา ๗

๑.๖ ระยะเวลาในการศึกษา ๗

๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ๗

บทที่ ๒ การรวบรวมข้อมูลกระบวนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๘

๒.๑ การทบทวนและการวางแผนงบประมาณ ๙

๒.๒ การจัดทำงบประมาณ ๑๐

๒.๓ การอนุมัติงบประมาณ ๑๑

๒.๔ การพิจารณาของคณะกรรมาธิการ ๑๔

ศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ

บทที่ ๓ ข้อสังเกตในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อคณะรัฐมนตรี ๒๓

บทที่ ๔ ข้อสังเกตในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๔๐

ต่อคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

บรรณานุกรม .....

สารบัญ (ต่อ)

ภาคผนวก

- QR Code กระบวนการงบประมาณ โดย WeVis
- QR Code ข้อมูลคำของบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗ จัดทำและประมวลผล โดย WeVis
- QR Code ข้อมูลคำของบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ของหน่วยรับงบประมาณ จาก Parliament Drive
- QR Code เอกสารประกอบการจัดทำงบประมาณประจำปี

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ ๑ ภาพรวมกระบวนการจัดทำงบประมาณประจำปี ๑๒
ภาพที่ ๒ การทบทวนและวางแผนงบประมาณ ๑๒
ภาพที่ ๓ การจัดทำงบประมาณ ๑๓
ภาพที่ ๔ การอนุมัติงบประมาณ ๑๓
ภาพที่ ๕ การบริหารงบประมาณ และการติดตามการบริหารงบประมาณ ๑๔
ภาพที่ ๖ ปฏิทินการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ.๒๕๖๗ ๒๓
ภาพที่ ๗ กระบวนการดำเนินการจัดทำโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมาย ๒๖
ตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘
ภาพที่ ๘ ปฏิทินการบูรณาการการจัดทำ KPI และการจัดทำงบประมาณ ๒๘
ภาพที่ ๙ สัดส่วนรายจ่ายบุคลากรต่องบประมาณภาครัฐของไทย (๑๐๑PUB) ๓๑

รายงาน
ผลการพิจารณาศึกษา
เรื่อง การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗
ของคณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ
สภาผู้แทนราษฎร

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๖ ได้ลงมติแต่งตั้งคณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ สภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้มีหน้าที่และอำนาจตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๐ (๑๔) ในการกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลในด้านงบประมาณ การจัดทำงบประมาณ ติดตามและประเมินผลการรับ การใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปีของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ นั้น ซึ่งกรรมาธิการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ	ประธานคณะกรรมาธิการ
๒. นายพัฒนา สัพโส	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
๓. นายสุรเชษฐ์ ประวีณวงศ์วุฒิ	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สอง
๔. นายอาสพลธ์ สรรณ์ไตรภพ	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สาม
๕. นายวรภพ วิริยะโรจน์	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สี่
๖. นายกระแสร์ ตระกูลพรพงศ์	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่ห้า
๗. นายล้ำเลิศ พัวพัฒนโชติ	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หก
๘. นายนิกร โสมกลาง	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่เจ็ด และโฆษกคณะกรรมาธิการ
๙. นายณัฐพงศ์ เปรมพูลสวัสดิ์	เลขานุการคณะกรรมาธิการ
๑๐. นายสรรเพชญ บุญญามณี	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมาธิการ
๑๑. นายธัญธร ธนินวัฒนาธร	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมาธิการ
๑๒. นางสาวรักชนก ศรีนอก	โฆษกคณะกรรมาธิการ
๑๓. นางสาวกฤษณา สีหลักษณ์	กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๔. นายอนุรักษ์ จุรีมาศ	กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๕. นายพันธ์ศักดิ์ บุญแทน	กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

บัดนี้ คณะกรรมาธิการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษา เรื่อง การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานผลการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวต่อสภาผู้แทนราษฎร ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๐๔ ดังนี้

๑. การดำเนินงาน

๑.๑ การเลือกตำแหน่งต่าง ๆ ในคณะกรรมาธิการ

คณะกรรมาธิการได้ดำเนินการเพื่อเลือกตำแหน่งต่าง ๆ ในคณะกรรมาธิการตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ข้อ ๙๓ แล้วมีมติดังนี้

๑. นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ	ประธานคณะกรรมาธิการ
๒. นายพัฒนา สัพโส	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
๓. นายสุรเชษฐ์ ประวีณวงศ์วุฒิ	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สอง
๔. นายอาสพลธ์ สรรณ์ไตรภพ	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สาม
๕. นายวรภพ วิริยะโรจน์	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สี่
๖. นายกระแสร์ ตระกูลพรพงศ์	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่ห้า
๗. นายล้ำเลิศ พัวพัฒนโชติ	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หก
๘. นายนิกร โสมกลาง	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่เจ็ด และโฆษกคณะกรรมาธิการ
๙. นายณัฐพงศ์ เปรมพูลสวัสดิ์	เลขานุการคณะกรรมาธิการ
๑๐. นายสรรเพชญ บุญญามณี	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมาธิการ
๑๑. นายธัญธร ธนินวัฒนาธร	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมาธิการ
๑๒. นางสาวรักชนก ศรีนอก	โฆษกคณะกรรมาธิการ
๑๓. นางสาวกฤษณา สีหลักษณ์	กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๔. นายอนุรักษ์ จุรีมาศ	กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๕. นายพันธ์ศักดิ์ บุญแทน	กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

๒. วิธีการพิจารณาศึกษา

๒.๑ การประชุมคณะกรรมาธิการ

คณะกรรมาธิการได้มีการประชุมเพื่อพิจารณาศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ จำนวน ๒ ครั้ง ดังนี้

๒.๑.๑ ครั้งที่ ๓ วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๖

๒.๑.๒ ครั้งที่ ๕ วันพฤหัสบดีที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

๒.๒ คณะกรรมาธิการได้ดำเนินการโดยเชิญหน่วยงานมาให้ข้อมูลข้อเท็จจริงและประกอบการพิจารณา ดังนี้

๒.๒.๑ สำนักงบประมาณ

(๑) นายพิริยุตย์ ฉันทพงษ์	ผู้อำนวยการกองนโยบายงบประมาณ
(๒) นายเอก มุติตาภรณ์	ผู้อำนวยการกองประเมินผล ๑
(๓) นางพลินี เตชะมวลไววิทย์	ผู้อำนวยการกองจัดทำงบประมาณด้านการบริหาร

(๔) นางสาวรุ่งทิพย์ ลิมปาภินันท์ ผู้อำนวยการกองพัฒนาระบบงบประมาณและการจัดการ

(๕) นายภัทรพงศ์ พุ่มผลึก ผู้อำนวยการกองจัดทำงบประมาณด้านสังคม ๒/๑

(๖) นางสาวณัฐวดี ม้าทอง นักวิเคราะห์งบประมาณเชี่ยวชาญ

(๗) นายทศพร ดิเรกสุนทร นักวิเคราะห์งบประมาณเชี่ยวชาญ

(๘) นางชลลดา วิธีเจริญ นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการพิเศษ

(๙) นางชนิดา ชาญณรงค์ นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการพิเศษ

(๑๐) นายนิติพันธุ์ นิยติวัฒน์ชาญชัย นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการพิเศษ

(๑๑) นางสาวปโยธร แก้วสุข นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการพิเศษ

(๑๒) นางสาวเบญจมาศ มหาวงศ์ขจิต นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการพิเศษ

(๑๓) นางสาวอรวิภา เพ็ชรแก้ว นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการ

(๑๔) นายกิตติศักดิ์ มากมีทรัพย์ นักวิเคราะห์งบประมาณปฏิบัติการ

๒.๒.๒ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

(๑) นางกรุณา วรกุลพิพัฒน์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล

(๒) นางพิภาวิน ลี้สัมพันธ์ ผู้อำนวยการกลุ่มกลยุทธการบริหารข้อมูลทรัพยากรบุคคลภาครัฐ

(๓) นายชัยวุฒิ อธิสุข ผู้อำนวยการกลุ่มคณะกรรมการกำหนดเป้าหมายและนโยบายกำลังคนภาครัฐ

(๔) นางสาวเสน่ห์สุดา แสนประสาน นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ

(๕) นางสาวสุภาภัค พฤทธิเทพ นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ

๒.๒.๓ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(๑) นางนภัสชล ทองสมจิตร ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผน

(๒) นางสาวศศิธร พลัตถเดช ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน

(๓) นางสาวอานันท์ชนก สกนธวัฒน์ ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์เศรษฐกิจมหภาค

(๔) นางสาวจันทวรรณ วรรธนะพงษ์ ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และประสานการพัฒนาภาค

(๕) นางสาวปฏิมา จงเจริญธนาวัฒน์ ผู้อำนวยการกองศึกษาและวิจัยเชิงยุทธศาสตร์

(๖) นางสาวชมชื่น จันทรสมบูรณ์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

(๗) นางดวงมณี พงษ์ชุบ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
(๘) นายพิชิตชัย กิ่งพวง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
(๙) นายกันต์ นาคอนันต์พิศาล นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

๒.๒.๔ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
(๑) นางสาวดารารัตน์ โฆษิตพิพัฒน์ ผู้อำนวยการกองติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการพัฒนาระบบราชการ
(๒) นางสาวกฤษณา แก้วดวง ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการพัฒนาระบบราชการ
(๓) นางสาววสุนธรา กิจประยูร นักพัฒนาระบบราชการชำนาญการพิเศษ
(๔) นางทิพยรัตน์ วงษ์สง่า นักพัฒนาระบบราชการชำนาญการ
(๕) นางสาวโสรญา ขาวสว่าง นักพัฒนาระบบราชการชำนาญการ
(๖) นายพศิน ศรีพนารัตนกุล นักพัฒนาระบบราชการปฏิบัติการ

๒.๒.๕ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
(๑) นายชุมพล สุวรรณกิจบริหาร รองผู้อำนวยการ
(๒) นางวรรณา แพงศรี ผู้อำนวยการกองนโยบายการคลัง
(๓) นางกุลวีร์ สภาวสุ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านนโยบายและระบบการคลัง
(๔) นางสาวพิมพัชรา กุศลวิทิตกุล เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ

๒.๒.๖ กรมบัญชีกลาง
(๑) นางสาววรรณนิสา ยิ้มเจริญ นักวิชาการคลังชำนาญการพิเศษ
(๒) นางสาวจุฬาลักษณ์ นิ่มน้อย นักวิชาการคลังชำนาญการ
(๓) นางสาวบุษรา อิศรางกูร ณ อยุธยา นิติกรชำนาญการ
(๔) นางพรทิพย์ พวงคุ้ม นักวิชาการคลังปฏิบัติการ

๒.๒.๗ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
(๑) นายกฤษฎา สวนสมภาค รองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน
(๒) นายพยุธ นิรันดร์รัตน์ ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบการดำเนินงานที่ ๑
(๓) นางสาวมธุลีห์ โยคี ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบการดำเนินงานที่ ๓
(๔) นางสาวภานุมาศ ตุ้ยตาจม นักวิชาการตรวจเงินแผ่นดินปฏิบัติการ

๒.๒.๘ ธนาคารแห่งประเทศไทย

(๑) นายสุรัช แทนบุญ	ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายนโยบายการเงิน
(๒) นายพีรพัฒน์ วงศ์ชัยวัฒน์	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ฝ่ายนโยบายการเงิน
(๓) นายภัทร จารุวัฒนมงคล	เศรษฐกรอาวุโส ฝ่ายนโยบายการเงิน
(๔) นายอัคศร แจ่มศริพรหม	เศรษฐกร ฝ่ายนโยบายการเงิน

๓. ผลการพิจารณา

คณะกรรมาธิการได้จัดทำรายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง “การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗” ปรากฏผลดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

บทที่ ๑ บทนำ

บทที่ ๒ การรวบรวมข้อมูลกระบวนการจัดทำงบประมาณประจำปี

บทที่ ๓ ข้อสังเกตในการจัดทำงบประมาณประจำปีต่อคณะรัฐมนตรี

บทที่ ๔ ข้อสังเกตในการจัดทำงบประมาณประจำปีต่อคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ กำหนดให้รัฐสภาควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลและฝ่ายรัฐสภายังมีบทบาทสำคัญในการพิจารณาอนุมัติงบประมาณรวมถึงการติดตามตรวจสอบการบริหารงบประมาณของรัฐบาล งบประมาณแผ่นดินจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศของรัฐบาลซึ่งจะส่งผลให้ประเทศเกิดการพัฒนา

การจัดทำของบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ผ่านมา พบว่ามีหลักเกณฑ์กระบวนการหลายขั้นตอนซึ่งประชาชนทั่วไปเข้าใจได้ยาก ประกอบกับรัฐสภาไม่ทราบรายละเอียดคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีของหน่วยรับงบประมาณที่เสนอต่อสำนักงบประมาณ คณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการจัดทำร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. .... ให้รัฐสภาพิจารณาอนุมัติ

จากสภาพปัญหาดังกล่าว คณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณของสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ได้มีมติที่ประชุมตั้งคณะอนุกรรมาธิการศึกษาการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจพิจารณาศึกษากระบวนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ การจัดทำคำของบประมาณของหน่วยรับงบประมาณ พร้อมพิจารณาศึกษาคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ของหน่วยรับงบประมาณ เพื่อรวบรวมปัญหาและอุปสรรคพร้อมข้อเสนอแนะ และข้อสังเกตเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาความสำคัญและการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ของหน่วยรับงบประมาณ

๑.๒.๒ เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดแล้วสังเคราะห์เป็นข้อสังเกตและข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้การจัดทำงบประมาณการพิจารณาอนุมัติและการใช้จ่ายงบประมาณมีความคุ้มค่า ไม่ซ้ำซ้อน โปร่งใส และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติประชาชน

๑.๓ ขอบเขตการศึกษา

คณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ มุ่งศึกษาการดำเนินการในการศึกษาการจัดทำงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยพิจารณาเฉพาะในขอบเขตของการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ

๑.๔ วิธีการศึกษา

คณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ ได้ดำเนินการศึกษาโดยวิธีการประมวลข้อมูลจากเอกสารวิชาการ ข้อมูล ข้อเท็จจริงและข้อเสนอในการประชุมคณะอนุกรรมาธิการศึกษาการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ในคณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ และได้รวบรวมข้อมูลจากการเชิญหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นที่กรรมาธิการฯ ได้ตั้งข้อสังเกตและข้อคิดเห็นไว้ โดยมีการดำเนินการดังนี้

๑.๔.๑ ดำเนินการจัดการประชุม โดยเชิญหน่วยงานราชการ ภาครัฐที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง และแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

๑.๔.๒ การจัดทำรายงานการศึกษา โดยประมวลข้อมูลทั้งหมดที่ผ่านการวิเคราะห์และสังเคราะห์จากการศึกษามาเรียบเรียงเป็นรายงานผลการพิจารณาศึกษา

๑.๕ กรอบการพิจารณา

ศึกษาวิเคราะห์จากการดำเนินการรวบรวมและศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Document Data) เช่น คำของบประมาณของหน่วยงานรับงบประมาณ เอกสารทางกฎหมาย กฎ ระเบียบต่าง ๆ เอกสารประกอบพิจารณาในการประชุม รายงานการประชุมของคณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ และคณะอนุกรรมาธิการศึกษาการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ เป็นต้น

๑.๖ ระยะเวลาในการศึกษา

กำหนดระยะเวลาการพิจารณาศึกษา ภายใน ๙๐ วัน ตั้งแต่วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๖ ถึงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๗

๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นว่ากลไกของรัฐสภาสามารถเป็นที่พึ่งของประชาชนได้

๒. นำผลการศึกษาที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดแล้วสังเคราะห์เป็นข้อสังเกต และข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข เพื่อใช้ในการจัดทำ การพิจาณาอนุมัติและการใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินมีประสิทธิภาพเกิดความคุ้มค่า ไม่มีความซ้ำซ้อน โปร่งใสและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติและประชาชน

บทที่ ๒

การรวบรวมข้อมูลกระบวนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี

งบประมาณรายจ่ายมีความสำคัญอย่างมากในการบริหารราชการแผ่นดิน เนื่องจากงบประมาณรายจ่ายถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศของรัฐบาลไปสู่การปฏิบัติ โดยผ่านกลไกของหน่วยงานภาครัฐ มีสำนักงบประมาณ เป็นหน่วยงานกลางด้านการงบประมาณของประเทศ มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดสรรงบประมาณ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยการจัดทำเป็นร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งเป็นการตรากฎหมายที่ว่าด้วยการกำหนดจำนวนเงินที่ฝ่ายนิติบัญญัติอนุญาตให้ฝ่ายบริหารนำไปใช้จ่ายได้ตามวัตถุประสงค์ รายการวงเงิน และระยะเวลาที่กำหนดไว้

การใช้จ่ายเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ดังนั้น ในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีจึงต้องมีการพิจารณาอย่างละเอียด มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาล และยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี มีการวิเคราะห์แผนงบประมาณ ผลผลิต ผลลัพธ์ และตัวชี้วัดผลการดำเนินงานของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ รวมทั้งมีการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ เพื่อให้การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีมีความเหมาะสม คุ้มค่า ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน

กระบวนการงบประมาณหรือที่เรียกว่า "วงจรงบประมาณ" แบ่งออกเป็น ๔ ขั้นตอนสำคัญ คือ การจัดทำงบประมาณ (เป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหารหรือรัฐบาล) การอนุมัติงบประมาณ (เป็นหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติหรือรัฐสภา) การบริหารงบประมาณ (เป็นหน้าที่ของรัฐบาล) และการควบคุม ตรวจสอบงบประมาณ (หน้าที่ของรัฐสภา) ซึ่งมีกระบวนการและขั้นตอนการดำเนินการและองค์กรที่รับผิดชอบแตกต่างกันไป ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ และพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งหากกล่าวถึงการพิจารณาอนุมัติงบประมาณ เป็นอำนาจหน้าที่เฉพาะของฝ่ายนิติบัญญัติหรือรัฐสภา โดยตราเป็นพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ โดยฝ่ายบริหารจะจัดทำรายการใช้จ่ายงบประมาณ แผนงาน โครงการรายจ่ายต่าง ๆ แล้วจัดทำร่างพระราชบัญญัติงบประมาณงบประมาณรายจ่ายประจำปี เสนอต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาอนุมัติ

ดังนั้น ถ้าทางรัฐสภาไม่อนุมัติ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ฝ่ายบริหาร (รัฐบาล) ก็ไม่สามารถใช้จ่ายงบประมาณตามแผนงาน/โครงการที่กำหนดไว้ได้ อีกทั้งประเพณีปฏิบัติ ถ้ารัฐสภาไม่อนุมัติกฎหมายงบประมาณรัฐบาลจะต้องลาออกหรือยุบสภา

ดังนั้นพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี จึงถือเป็นกฎหมายที่สำคัญฉบับหนึ่งที่สะท้อนความสัมพันธ์เกี่ยวกับดุลยภาพระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหาร

การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีมีขั้นตอน/กิจกรรม ดังนี้

๒.๑ การทบทวนและการวางแผนงบประมาณ

๒.๑.๑ คณะรัฐมนตรี พิจารณาให้ความเห็นชอบแนวทางการจัดทำงบประมาณและปฏิทินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ....

๒.๑.๒ การพิจารณาทบทวน ปรับปรุงข้อมูล และจัดทำรายงาน เพื่อประกอบการพิจารณาการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. .... ของหน่วยรับงบประมาณ ดังนี้

(๑) จัดทำรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายและเงินนอกงบประมาณ รวมทั้งผลการปฏิบัติงานของปีงบประมาณ พ.ศ. ..... ส่งสำนักงบประมาณ

(๒) ร่วมกับสำนักงบประมาณ พิจารณาทบทวนและปรับปรุงฐานข้อมูลประมาณการรายรับและรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง ส่งสำนักงบประมาณ

(๓) จัดทำรายละเอียดข้อเสนอเบื้องต้นงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ... แผนงานบุคลากรภาครัฐ ส่งสำนักงบประมาณ

(๔) พิจารณาทบทวนและปรับปรุง เป้าหมาย ผลผลิต/โครงการ กิจกรรม ตัวชี้วัดผลสำเร็จ ผลสัมฤทธิ์ และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณ ส่งสำนักงบประมาณ

(๕) หน่วยรับงบประมาณดำเนินการรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาในระดับพื้นที่ และความต้องการของประชาชน

(๖) รายการที่หน่วยรับงบประมาณขอรับการจัดสรรงบประมาณที่มีวงเงินตั้งแต่ ๕๐๐ ล้านบาทขึ้นไป ให้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตตามแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต ก่อนส่งรายละเอียดคำขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ...

(๗) หน่วยรับงบประมาณที่ขอรับการจัดสรรงบประมาณที่มีรายการก่อหนี้ผูกพันข้ามปีงบประมาณ วงเงินตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ล้านบาทขึ้นไป ให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ ก่อนยื่นคำขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ....

๒.๑.๓ จังหวัด/กลุ่มจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. .... มิติพื้นที่ (Area) ให้สอดคล้องกับความต้องการในพื้นที่ แผนพัฒนาพื้นที่ และยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

๒.๑.๔ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง และสำนักงบประมาณ

ร่วมกันพิจารณาและจัดทำข้อเสนอ เป้าหมายและยุทธศาสตร์ การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. .... ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ และนโยบายสำคัญของรัฐบาล และนำเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑.๕ คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบข้อเสนอเป้าหมายและยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ....

๒.๑.๖ การจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ....

๒.๑.๗ คณะรัฐมนตรี พิจารณาให้ความเห็นชอบการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการและมอบหมายผู้มีอำนาจกับกับแผนงานบูรณาการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ....

๒.๑.๘ คณะกรรมการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ..... พิจารณาและให้ความเห็นชอบขอบเขต เป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน ตัวชี้วัด และข้อเสนองบประมาณรายจ่ายบูรณาการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. .... ส่งสำนักงบประมาณ

๒.๑.๙ คณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ จัดทำแผนการคลังระยะปานกลาง

๒.๑.๑๐ นายกรัฐมนตรีมอบนโยบายการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี

๒.๑.๑๑ กระทรวงการคลัง สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ธนาคารแห่งประเทศไทย และสำนักงบประมาณ ร่วมกันพิจารณาประมาณการรายได้ กำหนดนโยบายกรอบวงเงินงบประมาณรายจ่าย และโครงสร้างงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. .... และนำเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑.๑๒ คณะรัฐมนตรี พิจารณาให้ความเห็นชอบนโยบาย วงเงินงบประมาณรายจ่าย และโครงสร้างงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ

๒.๒ การจัดทำงบประมาณ

๒.๒.๑ หน่วยรับงบประมาณ จัดทำรายละเอียดคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. .... ที่แสดงวัตถุประสงค์ แผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติราชการของหน่วยรับงบประมาณ เป้าหมายและยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. .... และนโยบายงบประมาณวงเงินโครงสร้างงบประมาณ โดยบูรณาการงบประมาณในมิติหน่วยรับงบประมาณให้สอดคล้องกับความต้องการในพื้นที่ แผนพัฒนาพื้นที่ ความต้องการของประชาชน รวมทั้งนำข้อเสนองบประมาณรายจ่ายบูรณาการ และรายงานเกี่ยวกับเงินนอกงบประมาณเพื่อใช้ประกอบการจัดทำรายละเอียดคำของบประมาณ เสนอคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีเจ้าสังกัดพิจารณาให้ความเห็นชอบและส่งสำนักงบประมาณในรูปแบบเอกสารและผ่านระบบ e-Budgeting

๒.๒.๒ สำนักงบประมาณพิจารณารายละเอียดงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. .... และนำเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๒.๓ คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบรายละเอียดงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. .... พร้อมแนวทางการปรับปรุงรายละเอียดงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ....

๒.๒.๔ สำนักงบประมาณพิจารณาการปรับปรุงรายละเอียดงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. .... และนำเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๒.๕ คณะรัฐมนตรี พิจารณาให้ความเห็นชอบการปรับปรุงรายละเอียดงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. .... และมอบให้สำนักงบประมาณไปดำเนินการรับฟังความคิดเห็นการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ....

๒.๒.๖ สำนักงบประมาณดำเนินการรับฟังความคิดเห็นการจัดทำร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ....

๒.๒.๗ คณะรัฐมนตรี รับทราบผลการรับฟังความคิดเห็นการจัดทำร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. .... และพิจารณาให้ความเห็นชอบข้อเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. .... และให้สำนักงบประมาณจัดพิมพ์ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. .... และเอกสารประกอบงบประมาณ

๒.๒.๘ สำนักงบประมาณดำเนินการจัดพิมพ์ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. .... และเอกสารประกอบงบประมาณ

๒.๒.๙ คณะรัฐมนตรี พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. .... และเอกสารประกอบงบประมาณ และนำเสนอสภาผู้แทนราษฎร

๒.๓ การอนุมัติงบประมาณ

๒.๓.๑ สภาผู้แทนราษฎร พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. .... วาระที่ ๑

๒.๓.๒ สภาผู้แทนราษฎร พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ....วาระที่ ๒ – ๓

๒.๓.๓ วุฒิสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ....

๒.๓.๔ สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี นำร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. .... ขึ้นทูลเกล้า ฯ ถวายเพื่อประกาศใช้บังคับเป็นกฎหมายต่อไป

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ สภาผู้แทนราษฎรมีระยะเวลาในการพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๑๐๕ วัน นับตั้งแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. .... มาถึงสภาผู้แทนราษฎร ส่วนวุฒิสภามีระยะเวลาพิจารณาให้ความเห็นชอบภายใน ๒๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. .... มาถึงวุฒิสภา

กระบวนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี

ภาพรวมกระบวนการงบประมาณ

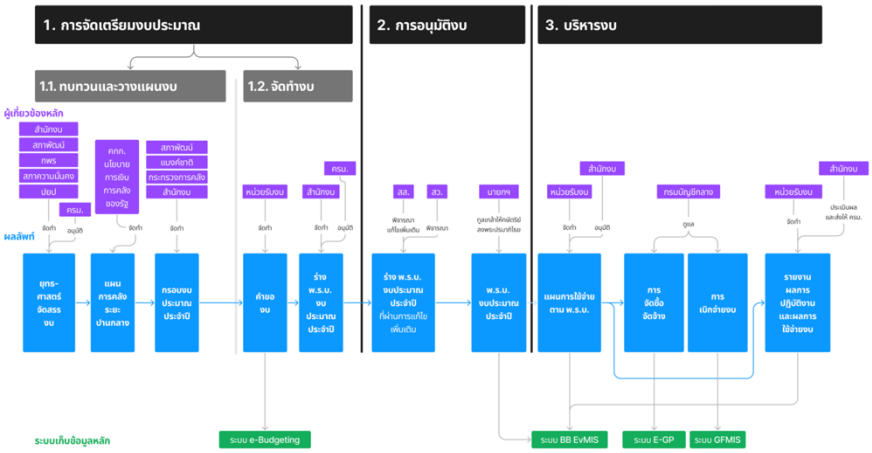

ภาพที่ ๑ ภาพรวมกระบวนการจัดทำงบประมาณประจำปี

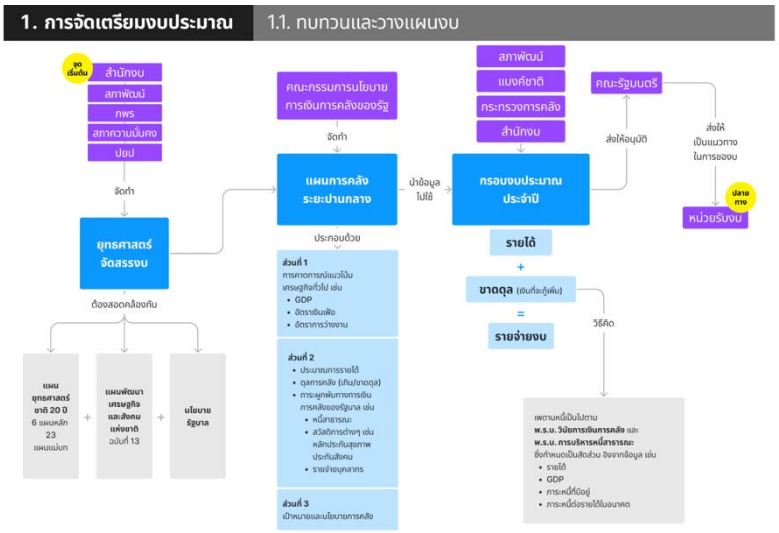

ภาพที่ ๒ การทบทวนและวางแผนงบประมาณ

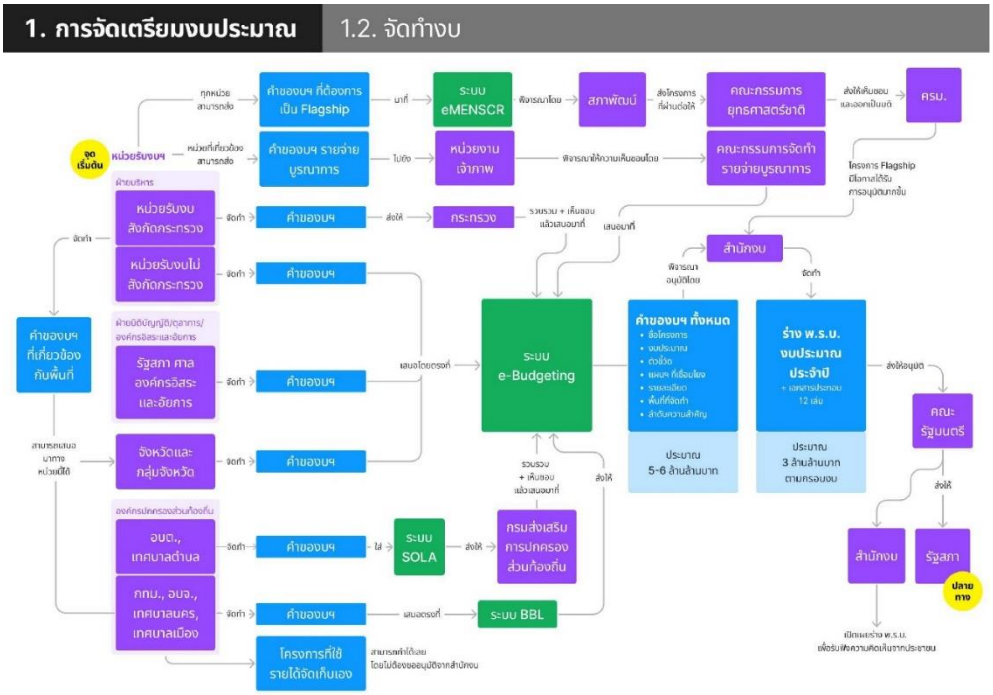

ภาพที่ ๓ การจัดทำงบประมาณ

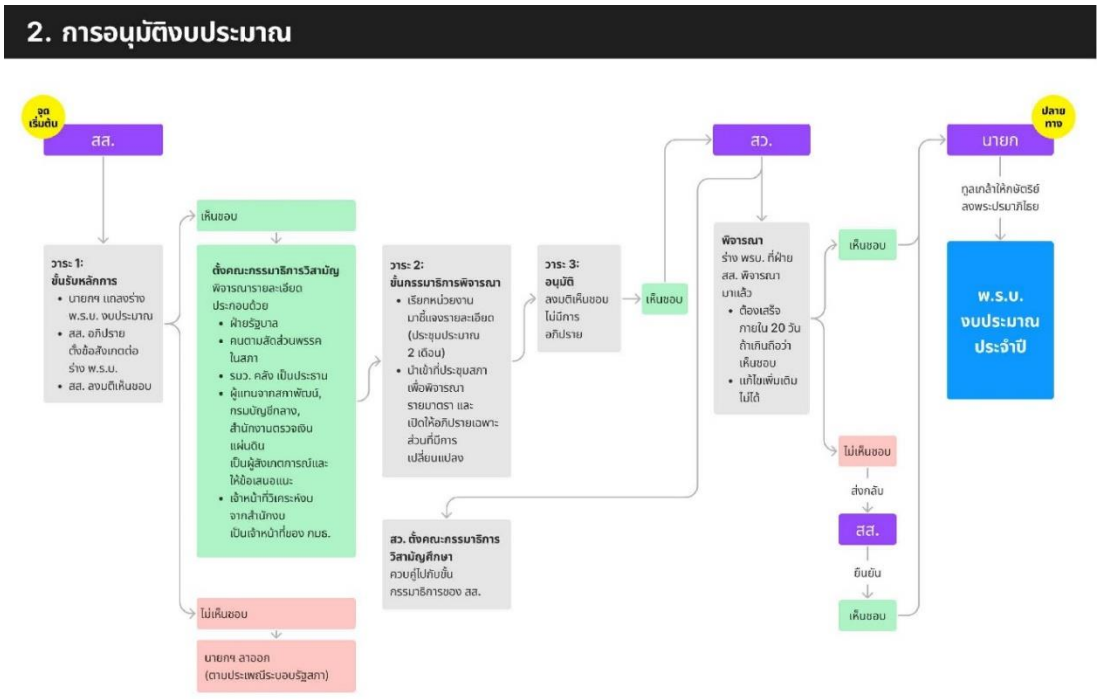

ภาพที่ ๔ การอนุมัติงบประมาณ

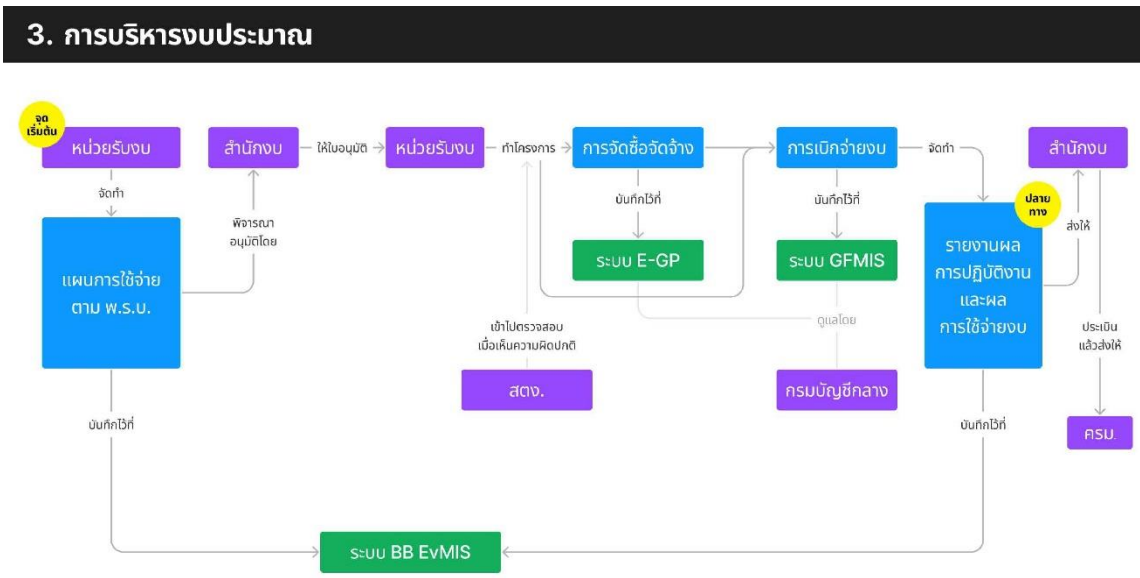

ภาพที่ ๕ การบริหารงบประมาณ และการติดตามการบริหารงบประมาณ

๒.๔ การพิจารณาของคณะกรรมาธิการ

คณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ ได้มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมาธิการศึกษาการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ มีหน้าที่และอำนาจพิจารณาศึกษากระบวนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณการจัดทำคำของบประมาณของหน่วยรับงบประมาณ พร้อมพิจารณาศึกษาคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ของหน่วยรับงบประมาณ ทั้งนี้ คณะอนุกรรมาธิการศึกษาการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ได้มีการประชุมคณะอนุกรรมาธิการฯ และเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ของหน่วยรับงบประมาณ ดังนี้

๑. คณะอนุกรรมาธิการฯ ได้ดำเนินการเพื่อเลือกตั้งตำแหน่งต่าง ๆ โดยมีมติดังนี้

๑) นายวรภพ วิริยะโรจน์ เป็นประธานคณะอนุกรรมาธิการฯ
๒) นายอาสพลธ์ สรรณ์ไตรภพ เป็นรองประธานคณะอนุกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
๓) นางสาวณธีภัสร์ กุลเศรษฐสิทธิ์ เป็นรองประธานคณะอนุกรรมาธิการ คนที่สอง
๔) นายณัฐพงศ์ เปรมพูลสวัสดิ์ เป็นเลขานุการคณะอนุกรรมาธิการ
๕) นายนพรัตน์ ทวี เป็นอนุกรรมาธิการ
๖) นายมโนชัย สุดจิตร เป็นอนุกรรมาธิการ
๗) นายกมลวัฒน์ มนูญภัทราชัย เป็นอนุกรรมาธิการ
๘) นายสิทธิชัย เกษรสิทธิ์ เป็นอนุกรรมาธิการ

๙) นางสิริ ฉายางาม เป็นอนุกรรมาธิการ
๑๐) นายธนาฮั้ว พัวไพฑูรย์ เป็นอนุกรรมาธิการ

๒. คณะอนุกรรมาธิการศึกษาการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ในคณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ ได้พิจารณากำหนดวันและเวลาในการประชุมเพื่อพิจารณาศึกษาข้อสังเกตของรายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยเชิญหน่วยงานผู้ชี้แจง ดังนี้

๑) สำนักงบประมาณ
๒) กระทรวงพลังงาน
- สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน
- กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ
- กรมธุรกิจพลังงาน
- กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน
- สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน

๓) กระทรวงอุตสาหกรรม
- สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม
- กรมโรงงานอุตสาหกรรม
- กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่
- กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
- สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
- สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย
- สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

๔) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
- สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
- กรมการท่องเที่ยว
- กรมพลศึกษา
- กองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย
- กองบัญชาการตำรวจท่องเที่ยว
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- การกีฬาแห่งประเทศไทย
- มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ
- องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน)

๕) กระทรวงวัฒนธรรม
- สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม
- กรมส่งเสริมวัฒนธรรม
- กรมการศาสนา
- กรมศิลปากร
- สำนักงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย
- สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
- ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)
- หอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน)
- ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)

๖) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
- สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
- กรมอุตุนิยมวิทยา
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ
- สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์
- สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล
- สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
- สถาบันข้อมูลขนาดใหญ่
- บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน)

๗) กระทรวงการต่างประเทศ
- สำนักงานปลัดกระทรวงการต่างประเทศ
- กรมการกงสุล
- กรมพิธีการทูต
- กรมยุโรป
- กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
- กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย
- กรมสารนิเทศ
- กรมองค์การระหว่างประเทศ
- กรมอเมริกาและแปซิฟิกใต้
- กรมอาเซียน
- กรมเอเชียตะวันออก
- กรมเอเชียใต้ตะวันออกกลางและแอฟริกา
- กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ

- สำนักบริการคลัง
- ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- สำนักจัดหาและบริหารทรัพย์สิน
- สำนักนโยบายและแผน

๘) กระทรวงพาณิชย์

- สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์
- กรมการค้าภายใน
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า
- กรมทรัพย์สินทางปัญญา
- กรมการค้าต่างประเทศ
- กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
- กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
- สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า
- องค์การคลังสินค้า
- สถาบันส่งเสริมศิลปหัตถกรรมไทย
- สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน)
- สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (องค์การมหาชน)

๙) กระทรวงกลาโหม

- สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม
- กองทัพไทย
- กองทัพบก
- กองทัพเรือ
- กองทัพอากาศ

๑๐) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- กรมการข้าว
- กรมประมง
- กรมปศุสัตว์
- กรมวิชาการเกษตร
- กรมหม่อนไหม
- กรมชลประทาน
- กรมฝนหลวงและการบินเกษตร
- กรมพัฒนาที่ดิน

- สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
- สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
- สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร
- สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง
- สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร
- องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย
- องค์การสะพานปลา
- การยางแห่งประเทศไทย
- สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร

๑๑) กระทรวงการคลัง

- สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง
- กรมธนารักษ์
- กรมบัญชีกลาง
- กรมศุลกากร
- กรมสรรพสามิต
- กรมสรรพากร
- สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ
- สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ
- สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

๑๒) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

- สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม
- กรมวิทยาศาสตร์บริการ
- สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ
- สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ
- สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม
- สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
- สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม
- ศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์
- สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ
- สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ
- สถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน

- สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ
- สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ
- สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย
- องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ

๑๓) สำนักนายกรัฐมนตรี
- สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
- กรมประชาสัมพันธ์
- สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

๑๔) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
- สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
- กรมควบคุมมลพิษ
- กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม
- กรมทรัพยากรน้ำ
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
- กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
- กรมป่าไม้
- กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
- กรมทรัพยากรธรณี
- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้
- องค์การสวนพฤกษศาสตร์
- องค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์
- สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน)
- องค์การบริการจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน)

๑๕) กระทรวงยุติธรรม
- สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม
- กรมคุมประพฤติ
- กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
- กรมบังคับคดี
- กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
- กรมราชทัณฑ์
- กรมสอบสวนคดีพิเศษ
- สถาบันนิติวิทยาศาสตร์

- สำนักงานกิจการยุติธรรม
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
- สถาบันอนุญาโตตุลาการ
- สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย

๑๖) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

- สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- กรมกิจการเด็กและเยาวชน
- กรมกิจการผู้สูงอายุ
- กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
- กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
- กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
- สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)
- การเคหะแห่งชาติ

๑๗) กระทรวงมหาดไทย

- สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
- กรมการปกครอง
- กรมการพัฒนาชุมชน
- กรมที่ดิน
- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- กรมโยธาธิการและผังเมือง
- กรมส่งเสริมการปกครอง
- การประปานครหลวง
- การประปาส่วนภูมิภาค

๑๘) กระทรวงสาธารณสุข

- สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
- กรมการแพทย์
- กรมควบคุมโรค
- กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
- กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
- กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
- กรมสุขภาพจิต
- กรมอนามัย
- สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
- สถาบันพระบรมราชชนก

- สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ/กองทุนการแพทย์ฉุกเฉิน
- สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข
- สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ/กองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
- สถาบันวัคซีนแห่งชาติ
- โรงพยาบาลบ้านแพ้ว (องค์การมหาชน)
- สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน)

๑๙) กระทรวงคมนาคม

- สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม
- กรมเจ้าท่า
- กรมการขนส่งทางบก
- กรมท่าอากาศยาน
- กรมทางหลวง
- กรมทางหลวงชนบท
- กรมการขนส่งทางราง
- สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร
- การรถไฟแห่งประเทศไทย
- การท่าเรือแห่งประเทศไทย
- การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย
- การทางพิเศษแห่งประเทศไทย
- องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ
- สถาบันการบินพลเรือน
- บริษัท ขนส่ง จำกัด
- บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)
- บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด
- บริษัท โรงแรมท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ จำกัด
- บริษัท รถไฟฟ้า ร.ฟ.ท. จำกัด
- บริษัท เอสอาร์ที แอสเสท จำกัด
- สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย (กพท.)

๒๐) กระทรวงศึกษาธิการ

- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
- กรมส่งเสริมการเรียนรู้

- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา
- โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

๒๑) กระทรวงแรงงาน
- สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน
- กรมการจัดหางาน
- กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
- กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
- สำนักงานประกันสังคม
- สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (องค์การมหาชน)

๒๒) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๒๓) สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

บทที่ ๓

ข้อสังเกตในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อคณะรัฐมนตรี

๑. ควรใช้กลไกการพิจารณาปรับลดงบประมาณที่ไม่จำเป็นและไม่สอดคล้องต่อนโยบายรัฐบาลได้โดยอาศัยกระบวนการพิจารณาของรัฐสภา แทนที่การปรับปรุงงบประมาณประจำปี เพื่อลดความล่าช้าในการประกาศใช้งบประมาณประจำปี

ตามกำหนดการที่งบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗ จะประกาศใช้ล่าช้าไปถึง ๘ เดือน และทำให้เกิดการใช้งบประมาณไปพลางก่อนนานถึง ๘ เดือน สร้างผลกระทบต่อประชาชนและความเสียหายต่อเศรษฐกิจ เพราะการใช้งบประมาณไปพลางก่อน ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติราชการในการดูแลและแก้ไขปัญหาให้ประชาชนได้อย่างทันต่อสถานการณ์ และส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจจากความล่าช้าในการลงทุนและเบิกจ่ายงบประมาณภาครัฐ

ภาพที่ ๖ ปฏิทินการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ.๒๕๖๗

รัฐบาลควรใช้กลไกการพิจารณาปรับลดงบประมาณที่ไม่จำเป็นและไม่สอดคล้องต่อนโยบายรัฐบาลโดยอาศัยในกระบวนการพิจารณาของรัฐสภาแทนที่การปรับปรุงงบประมาณประจำปี ซึ่งจะทำให้งบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗ สามารถประกาศใช้ล่าช้าลดลงได้ถึง ๓ เดือน

ดังนั้นควรมีการแก้ไข พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดให้สำนักงบประมาณต้องจัดทำร่างพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี ให้เสร็จภายในเดือนพฤษภาคมของทุกปี และให้คณะรัฐมนตรีเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อสภาผู้แทนราษฎร ก่อนเดือนมิถุนายนของทุกปี หรือในการประชุมคณะรัฐมนตรีครั้งแรกภายหลังจาก

แถลงนโยบายต่อรัฐสภาเพื่อให้งบประมาณรายจ่ายประจำปี สามารถนำมาใช้ได้ทันเวลาหรือเกิดความล่าช้าน้อยที่สุด

๒. ควรมีกรอบหรือเพดานการตั้งคำของบประมาณสำหรับหน่วยรับงบประมาณเพื่อให้หน่วยรับงบประมาณสามารถจัดทำคำของบประมาณที่สอดคล้องกับการจัดสรรงบประมาณได้ใกล้เคียงที่สุด

หน่วยรับงบประมาณยื่นคำของบประมาณ สำหรับงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ รวมกันจำนวน ๕.๘ ล้านล้านบาท มากกว่ากรอบวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ที่ ๓.๔๘ ล้านล้านบาท กล่าวคือ คำของบประมาณรายจ่ายประจำปีมีมากกว่ากรอบวงเงินอยู่ถึง ๒.๓ ล้านล้านบาทหรือร้อยละ ๖๗ และเกิดขึ้นเป็นประจำในทุกปีงบประมาณ

การที่คำของบประมาณรวมกันมากกว่ากรอบวงเงินถึง ๒.๓ ล้านล้านบาท ทำให้การพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้มีประสิทธิภาพและความคุ้มค่า ต้องใช้ทรัพยากรและระยะเวลามากเกินความจำเป็น

การที่หน่วยรับงบประมาณไม่มีกรอบหรือเพดานงบประมาณ ทำให้หน่วยรับงบประมาณมีแนวโน้มที่จะยื่นคำของบประมาณมากเกินกว่าความจำเป็นเพื่อให้สำนักงบประมาณพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้เพิ่ม แทนที่จะพิจารณาทบทวนโครงการเดิมหรือลดการใช้งบประมาณที่ไม่มีความจำเป็นแล้วภายในหน่วยรับงบประมาณเอง

ดังนั้น หน่วยงานระดับบริหาร เช่น สำนักงบประมาณ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงการคลัง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ควรบูรณาการร่วมกันเพื่อกำหนดกรอบหรือเพดานงบประมาณสำหรับหน่วยรับงบประมาณที่ใช้ในการยื่นคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีได้ หรืออาจจะกำหนดกรอบในเชิงประเด็นภาพกว้างในแต่ละด้านและให้สอดคล้องกับแผนและเป้าหมายระดับชาติ เช่น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นต้น

๓. ควรให้ความสำคัญในการจัดทำแผนและเป้าหมายระดับชาติ เพื่อให้สามารถกำหนดกรอบการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ให้สอดคล้องต่อแผนและเป้าหมายระดับชาติ ได้แม่นยำขึ้น และใช้เป็นกรอบงบประมาณรายจ่ายประจำปีสำหรับหน่วยรับงบประมาณต่อไปได้

การจัดทำงบประมาณที่ผ่านมาพบว่า ยังไม่สอดคล้องต่อแผนและเป้าหมายระดับชาติ เช่น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์ ๖๓ ตัวชี้วัดจาก ๑๔๒ ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ ๔๔ หรือ ๒๓ ประเด็นในแผนแม่บทตามยุทธศาสตร์ชาติในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ บรรลุเป้าหมาย ๑๒ เป้าหมายจาก ๓๗ เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ ๓๒ และบรรลุเป้าหมายแผนย่อย ๕๘ เป้าหมายจาก ๑๔๐ เป้าหมายคิดเป็นร้อยละ ๔๑

การที่มีแผนและเป้าหมายระดับชาติ ซึ่งจำนวนแผนและจำนวนเป้าหมายที่มีจำนวนมาก ทำให้หน่วยงานระดับนโยบายไม่สามารถกำหนดกรอบงบประมาณในการบรรลุเป้าหมายในแต่ละแผนหรือเป้าหมายระดับชาติได้ และส่งผลให้ไม่มีการจัดลำดับความสำคัญในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ เพื่อให้บรรลุแผนและเป้าหมายระดับชาติที่ตั้งไว้

ดังนั้น หน่วยงานระดับเป้าหมายควรมีการทบทวนลดจำนวนแผนและเป้าหมายระดับชาติ (แผนระดับ ๒) เพื่อใช้ในการกำหนดกรอบงบประมาณประจำปี และเป็นกรอบในการพัฒนาประเทศในแต่ละด้านหรือกำหนดกรอบงบประมาณสำหรับแต่ละแผนแม่บท เพื่อให้สอดคล้องต่อการกำหนดแผนและเป้าหมายระดับชาติ และควรกำหนดเป้าหมายที่สามารถบรรลุได้จริงเพราะมีการกำหนดกรอบงบประมาณในการบรรลุเป้าหมายไว้แล้ว

โดยกรอบงบประมาณตามแผนระดับชาติเมื่อรวมกันแล้วไม่ควรเกินกรอบแผนการคลังระยะปานกลาง เพื่อให้เกิดการจัดลำดับความสำคัญในทิศทางการพัฒนาระดับประเทศในทุกหน่วยรับงบประมาณ และเพื่อให้หน่วยรับงบประมาณสามารถทราบถึงกรอบงบประมาณประจำปี และสามารถจัดทำแผนปฏิบัติราชการ (แผนระดับ ๓) เพื่อจัดทำและยื่นคำของบประมาณประจำปีที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาระดับชาติมากที่สุด

๔. ควรเพิ่มความสำคัญและการทบทวนกระบวนการขอรับการจัดสรรงบประมาณในโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ(โครงการ Flagship)

หน่วยรับงบประมาณยื่นเสนองบประมาณและจำนวนโครงการ Flagship น้อยเกินไปเมื่อเทียบกับงบประมาณประจำปีที่หน่วยรับงบประมาณได้รับ และบางโครงการ Flagship ที่ได้รับงบประมาณมีลักษณะเป็นแผนงานทำให้เป้าหมายตามแผนระดับชาติบรรลุเป้าหมายได้น้อยกว่าที่ควรจะเป็น

การเพิ่มขั้นตอนและกระบวนการยื่นโครงการ Flagship ภายในเดือนสิงหาคมสำหรับปีงบประมาณที่เริ่มต้นในเดือนตุลาคมปีถัดไป ทำให้ระยะเวลาในการจัดทำโครงการจนถึงเมื่อได้รับการจัดสรรงบประมาณในเดือนตุลาคมปีถัดไปเป็นช่วงระยะเวลาที่ยาวนานและอาจส่งผลให้การจัดทำโครงการไม่มีความเหมาะสมแล้วด้วยระยะเวลาที่นานขึ้นกว่ากระบวนการขอรับการจัดสรรสำหรับแผนงาน/โครงการปกติถึง ๕ เดือน (เช่น ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ หน่วยรับงบประมาณจะต้องยื่นข้อเสนอโครงการ Flagship เดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ ในขณะที่กระบวนการจัดทำงบประมาณประจำปี หน่วยรับงบประมาณจะต้องยื่นคำของบประมาณ เดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๖๘)

ภาพที่ ๗ กระบวนการดำเนินการจัดทำโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ดังนั้น หน่วยงานระดับนโยบาย ทั้งสำนักงบประมาณและสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ควรบูรณาการร่วมกันในการนำโครงการ Flagship เข้ามาพิจารณาจัดสรรงบประมาณในกระบวนการพิจารณาจัดสรรงบประมาณประจำปี และให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมีส่วนร่วมในการให้ความเห็นภายในกระบวนการพิจารณาจัดสรรงบประมาณประจำปี เพื่อเพิ่มความสำคัญในการจัดสรรงบประมาณให้โครงการ Flagship และบรรลุเป้าหมายแผนระดับชาติได้มากขึ้น

ทั้งนี้ เพื่อไม่เป็นการเพิ่มขั้นตอนการทำงานของหน่วยรับงบประมาณโดยไม่จำเป็น และเพื่อให้ระยะเวลาระหว่างการจัดทำคำของบประมาณจนถึงการได้รับจัดสรรงบประมาณไม่นานเกินไปซึ่งอาจจะไม่ทันต่อสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว หรืออาจมีการพิจารณาประยุกต์และปรับเปลี่ยนให้การพิจารณาโครงการ Flagship เป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการจัดทำรายจ่ายแผนบูรณาการ โดยให้มีรายจ่ายแผนบูรณาการที่สอดคล้องกับแผนแม่บทระดับชาติ และมีการพิจารณาโครงการ Flagship โดยหน่วยงานเจ้าภาพแผนบูรณาการไปในคราวเดียวกัน เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในกระบวนการทำงานของหน่วยรับงบประมาณ

๕. ควรทบทวนเหตุผลและความจำเป็นของการมีหน่วยรับงบประมาณในปัจจุบัน เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณมีประสิทธิภาพ คุ้มค่า และสอดคล้องต่อการทิศทางการพัฒนาระดับชาติ

ระบบราชการไทยมีการจัดตั้งหน่วยรับงบประมาณเพิ่มขึ้นตามบริบทเศรษฐกิจและสังคม ที่เปลี่ยนแปลงไป แต่ในขณะเดียวกันมีการยุบหรือควบรวมหน่วยรับงบประมาณที่ไม่มีความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องต่อบริบทการพัฒนาประเทศน้อยกว่า ส่งผลให้การจัดสรรงบประมาณยังคงเป็นการแยกส่วน มีความซ้ำซ้อน และทำให้การจัดสรรงบประมาณไม่สอดคล้องต่อแผนและเป้าหมายระดับชาติ

ดังนั้น หน่วยงานระดับนโยบาย เช่น สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ รวมถึงสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ควรร่วมกันพิจารณาถึงเหตุผลและความจำเป็น ในการยุบยกเลิกหรือควบรวมหน่วยรับงบประมาณที่ไม่ได้เป็นหน่วยงานเจ้าภาพระดับเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (จ.๓) และนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้มีการตัดสินใจในระดับนโยบาย เพื่อให้การพิจารณาจัดสรรงบประมาณพุ่งเป้าไปที่หน่วยรับงบประมาณที่เป็นเจ้าภาพ และสอดคล้องต่อทิศทางการพัฒนาประเทศตามแผนและเป้าหมายระดับชาติได้มากขึ้น

๖. ควรกำหนดตัวชี้วัดของหน่วยรับงบประมาณและผู้บริหารหน่วยรับงบประมาณร่วมกับการพิจารณาจัดสรรงบประมาณประจำปี ให้สอดคล้องกับเป้าหมายระดับชาติ

ในกระบวนการระบบราชการปัจจุบัน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการจะพิจารณากำหนดตัวชี้วัดหน่วยรับงบประมาณประจำปีงบประมาณในช่วงเดือนพฤษภาคม เช่น งบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการจะกำหนดตัวชี้วัดของหน่วยรับงบประมาณในเดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ ซึ่งเป็นการกำหนดตัวชี้วัดของหน่วยรับงบประมาณหลังกระบวนการพิจารณาจัดสรรงบประมาณประจำปีแล้ว ซึ่งมีเหตุผลหลัก คือ เพื่อให้การกำหนดตัวชี้วัดหน่วยรับงบประมาณและตัวชี้วัดผู้บริหารหน่วยรับงบประมาณ เหมาะสมเป็นธรรมสอดคล้องกับการได้รับงบประมาณประจำปีที่พิจารณาเสร็จสิ้นไปแล้ว แต่การกำหนดตัวชี้วัดของหน่วยรับงบประมาณหลังกระบวนการพิจารณาจัดสรรงบประมาณประจำปีไปแล้ว ทำให้การพิจารณาจัดสรรงบประมาณประจำปี ไม่ได้ให้ความสำคัญในการกำหนดตัวชี้วัดของหน่วยรับงบประมาณ และ ไม่สอดคล้องต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนระดับชาติ ดังนั้นหน่วยงานระดับนโยบาย เช่น สำนักงบประมาณ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ควรมีบทบาทร่วมกันในการกำหนดตัวชี้วัดของหน่วยรับงบประมาณ ก่อนพิจารณาจัดสรรงบประมาณประจำปีเพื่อให้การจัดสรรงบประมาณประจำปี ให้ความสำคัญและสอดคล้องต่อเป้าหมายตามแผนระดับชาติได้ดีขึ้น

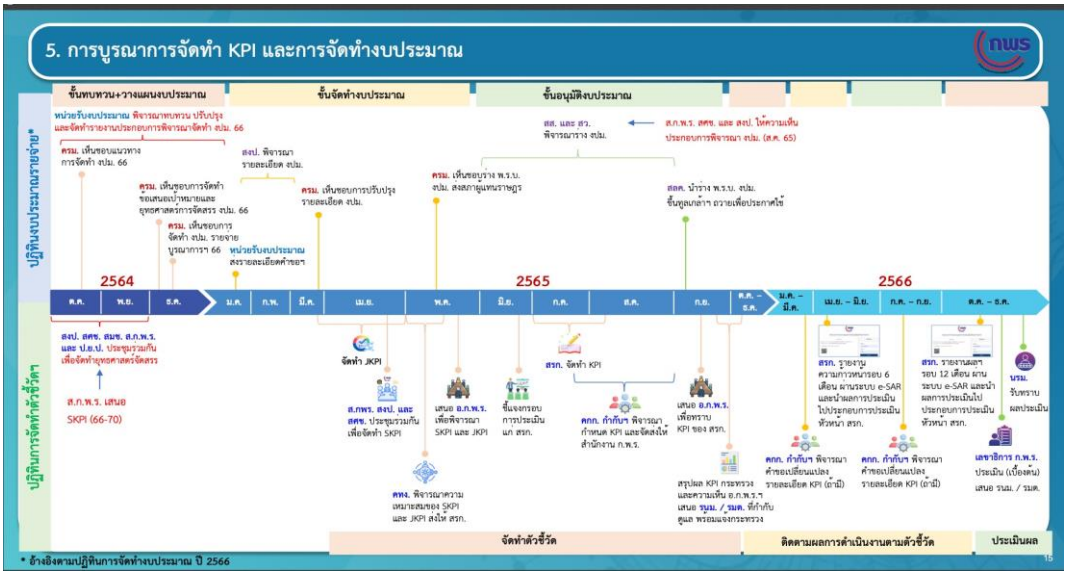

ภาพที่ ๘ ปฏิทินการบูรณาการการจัดทำ KPI และการจัดทำงบประมาณ

หน่วยงานระดับบริหาร เช่น สำนักงบประมาณ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรมบัญชีกลาง กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน และหน่วยงานเจ้าภาพแผนบูรณาการ เช่น สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติดำเนินการของหน่วยรับงบประมาณจำนวนมาก ควรทำการบูรณาการระบบสารสนเทศ เพื่อลดขั้นตอนการทำงานที่ซ้ำซ้อนของแต่ละหน่วยรับงบประมาณ และทำให้เกิดการเชื่อมโยงข้อมูลที่มีความสำคัญในการบริหารราชการในภาพรวมเข้าด้วยกัน

๗. ควรเพิ่มความสำคัญตัวชี้วัด ประสิทธิภาพ หรือความคุ้มค่าในกระบวนการจัดทำงบประมาณ เพื่อนำไปสู่การจัดทำงบประมาณแบบฐานศูนย์ (Zero-Based Budgeting) ที่มีประสิทธิภาพและคุ้มค่ามากขึ้น

กระบวนการสำคัญของการจัดทำงบประมาณแบบฐานศูนย์ คือ การจัดสรรงบประมาณโดยไม่ยึดติดกับงบประมาณหรือโครงการที่เคยได้รับอนุมัติในปีที่ผ่านมา ทำให้เกิดโครงการใหม่ที่เหมาะสมมากกว่ามาทดแทนโครงการเดิมได้รวดเร็วกว่า และทำให้งบประมาณมีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วขึ้น มีประสิทธิภาพและคุ้มค่ามากขึ้น จึงเป็นกระบวนการจัดทำงบประมาณที่ใช้กันในหลายประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งปัจจัยสำคัญในการจัดทำงบประมาณแบบฐานศูนย์ คือ ทุกโครงการจะต้องพิสูจน์ถึงความคุ้มค่า ในการจัดทำงบประมาณประจำปีได้ (เพราะเริ่มจากศูนย์และไม่ยึดติดโครงการที่เคยได้รับอนุมัติไปแล้ว) ดังนั้นทุกโครงการจะมีการวัดผลในเชิงประสิทธิภาพหรือความคุ้มค่าเป็นสำคัญ

ตัวชี้วัดของทุกโครงการ และรวมถึงตัวชี้วัดของทุกหน่วยรับงบประมาณ จะต้องวัดผลในรูปแบบผลลัพธ์ (Outcome) ต่องบประมาณที่ใช้ (ทรัพยากรที่ใช้) มากกว่าการวัดผลหรือ

กำหนดตัวชี้วัดที่ผลผลิต (Output) หรือผลลัพธ์ (Outcome) โดยที่ไม่มีการเปรียบเทียบทรัพยากรที่ใช้ลงไปด้วย ซึ่งจะทำให้เกิดการเปรียบเทียบและปรับเปลี่ยนการจัดสรรงบประมาณไปยังโครงการใหม่ที่มีประสิทธิภาพหรือคุ้มค่ามากกว่าและแทนที่โครงการเดิมได้เร็วกว่าในกระบวนการการพิจารณาจัดสรรงบประมาณประจำปี

ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และสำนักงบประมาณควรเพิ่มความสำคัญในการแนะนำและตรวจสอบให้หน่วยรับงบประมาณกำหนดตัวชี้วัดเชิงประสิทธิภาพสำหรับทุกโครงการงบประมาณเพื่อให้มีการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้งบประมาณต่อไป

๘. ควรกำหนดตัวชี้วัดเชิงประสิทธิภาพ โดยแยกแผนงานพื้นฐานและแผนงานยุทธศาสตร์/บูรณาการ และทบทวนถึงความจำเป็นของภารกิจแผนงานพื้นฐานอย่างสม่ำเสมอ

แผนงานพื้นฐานควรเป็นภารกิจที่กฎหมายกำหนดให้หน่วยรับงบประมาณต้องปฏิบัติ ซึ่งควรต้องมีตัวชี้วัดเชิงประสิทธิภาพเป็น ผลลัพธ์ตามภารกิจที่กฎหมายกำหนดต่อทรัพยากรที่ใช้ในแผนงานพื้นฐาน เช่น งบประมาณและบุคลากรภาครัฐ โดยที่จุดมุ่งหมาย คือ หน่วยรับงบประมาณต้องตั้งเป้าหมายในการการเพิ่มประสิทธิภาพแผนงานพื้นฐาน ซึ่งคือการใช้ทรัพยากรภาครัฐเท่าเดิมหรือน้อยลง แต่ยังคงปฏิบัติตามภารกิจที่กฎหมายกำหนดได้มากขึ้น

แผนงานยุทธศาสตร์/บูรณาการควรจะเป็นภารกิจที่กฎหมายไม่ได้กำหนดให้หน่วยรับงบประมาณต้องปฏิบัติ แต่เป็นโครงการที่สอดคล้องต่อการบรรลุเป้าหมายแผนงานระดับชาติได้ ซึ่งควรจะมีตัวชี้วัดเชิงประสิทธิภาพ เป็น ผลลัพธ์ของงบประมาณต่อทรัพยากรที่ใช้ในแผนงานยุทธศาสตร์/บูรณาการ โดยที่จุดมุ่งหมายคือ หน่วยรับงบประมาณต้องตั้งเป้าหมายในการเพิ่มประสิทธิภาพแผนงานยุทธศาสตร์/บูรณาการ ซึ่งคือการใช้ทรัพยากรภาครัฐเท่าเดิมหรือน้อยลง แต่ยังคงปฏิบัติตามผลลัพธ์ที่ช่วยบรรลุเป้าหมายแผนงานระดับชาติได้มากขึ้น

ดังนั้น ทุกหน่วยรับงบประมาณควรจะต้องทำการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายวัดผลต้นทุนในการปฏิบัติภารกิจตามที่กฎหมายกำหนด และทบทวนปรับปรุงหรือยกเลิกกฎหมายที่ล้าสมัย ไม่คุ้มค่า หรือหมดความจำเป็น ตามที่พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่กำหนดให้ทุกหน่วยรับงบประมาณต้องทำการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายอย่างน้อยทุกห้าปี

คณะกรรมการพัฒนากฎหมาย และหน่วยงานระดับนโยบาย เช่น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงบประมาณ และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ควรร่วมกันเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีให้มีการตัดสินใจในระดับนโยบาย เพื่อให้มีการทบทวนปรับปรุงหรือยกเลิกกฎหมายที่ล้าสมัยและหมดความจำเป็น เพื่อลดงบประมาณในแผนงานพื้นฐานที่หมดความจำเป็นและเพิ่มการจัดสรรงบประมาณไปยังแผนงานยุทธศาสตร์/บูรณาการได้มากขึ้นได้

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ควรมีบทบาทโดยตรง ในการพิจารณาถึงความคุ้มค่าและการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติแผนงานพื้นฐานของแต่ละหน่วยรับงบประมาณ หรือเสนอแนะมาตรการหรือปรับปรุงกระบวนการทำแผนงานพื้นฐานที่จะสามารถช่วยลดงบประมาณด้านการดำเนินงานแผนงานพื้นฐานได้

๙. ควรมีการวัดผลให้มีสัดส่วนโครงการใหม่ (New Project) โดยแยกเป็นโครงการนำร่อง (Pilot Project) เพื่อทดสอบวัดผลความคุ้มค่า และเพิ่มขนาดในโครงการใหม่ (Scale Project) ที่พิสูจน์แล้วว่ามีความคุ้มค่ามากกว่าแทนที่โครงการเดิม เพื่อสร้างผลลัพธ์และผลกระทบที่มีขนาดใหญ่ขึ้น

หน่วยรับงบประมาณมีแนวโน้มที่จะยื่นคำของบประมาณสำหรับโครงการเดิมและยื่นคำของบประมาณเพิ่มเติมสำหรับโครงการใหม่ให้สำนักงบประมาณพิจารณาจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม ทำให้ในคำของบประมาณมักจะมีโครงการขนาดเล็กที่ไม่สามารถสร้างผลกระทบในวงกว้างได้ และเป็นการใช้บุคลากรภาครัฐที่ไม่คุ้มค่าในการดำเนินการโครงการขนาดเล็กจำนวนมากและหน่วยรับงบประมาณมีความเข้าใจว่า เนื่องจากตัวชี้วัดระดับชาติมีจำนวนมาก จึงจำเป็นต้องยื่นคำของบประมาณโครงการขนาดเล็กจำนวนมากเพื่อให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดระดับชาติ และมีโอกาสที่จะได้รับพิจารณาจัดสรรงบประมาณได้มากกว่าคำของบประมาณในโครงการขนาดใหญ่ ส่งผลให้เป็นการเสียโอกาสที่จะมีโครงการขนาดใหญ่เกิดขึ้นที่สามารถสร้างผลกระทบได้คุ้มค่ามากกว่าโครงการเดิม

ดังนั้น สำนักงบประมาณควรมีการวัดผลสัดส่วนโครงการใหม่เป็นการเฉพาะเพื่อพิจารณาภาพรวมอัตราการเกิดขึ้นของโครงการที่ทดแทนโครงการเดิม ส่งผลให้การใช้งบประมาณมีพลวัตและเหมาะสมกับบริบทเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว และเพื่อให้การบริหารความเสี่ยงและการใช้งบประมาณมีประสิทธิภาพที่สุด และควรจะแยกโครงการใหม่ เป็นโครงการนำร่อง เพื่อทดสอบสมมุติฐาน พิสูจน์ความคุ้มค่า และประเมินขีดความสามารถของหน่วยรับงบประมาณในการขยายโครงการต่อไป ก่อนที่จะพิจารณาขยายโครงการทดแทนโครงการเดิม เพื่อสร้างผลลัพธ์ให้มีขนาดใหญ่ขึ้นและใช้งบประมาณได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

๑๐. ควรพิจารณากรอบอัตรากำลังพร้อมกับการพิจารณาจัดสรรงบประมาณแผนงานบุคคลากรภาครัฐ

สัดส่วนรายจ่ายบุคคลากรต่องบประมาณภาครัฐของไทย (รวมแผนงานบุคคลากรภาครัฐ และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคลากรซ่อนไว้ในงบกลาง ได้แก่ เบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ, เงินสำรอง เงินสมทบ และเงินชดเชยของข้าราชการ, เงินเลื่อนเงินเดือนและเงินปรับวุฒิข้าราชการ, เงินช่วยเหลือข้าราชการ ลูกจ้างและพนักงานของรัฐ ตลอดจนงบกลางที่เป็นค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ซึ่งถูกตั้งในงบกลาง) ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ อยู่ที่ร้อยละ ๔๒ ซึ่งมีค่าสูงมากเมื่อเทียบกับมาตรฐานโลกที่มีค่าเฉลี่ย ร้อยละ ๑๙ ประเทศรายได้ปานกลางระดับบนที่มีค่าเฉลี่ยร้อยละ ๒๓.๒ เท่านั้น

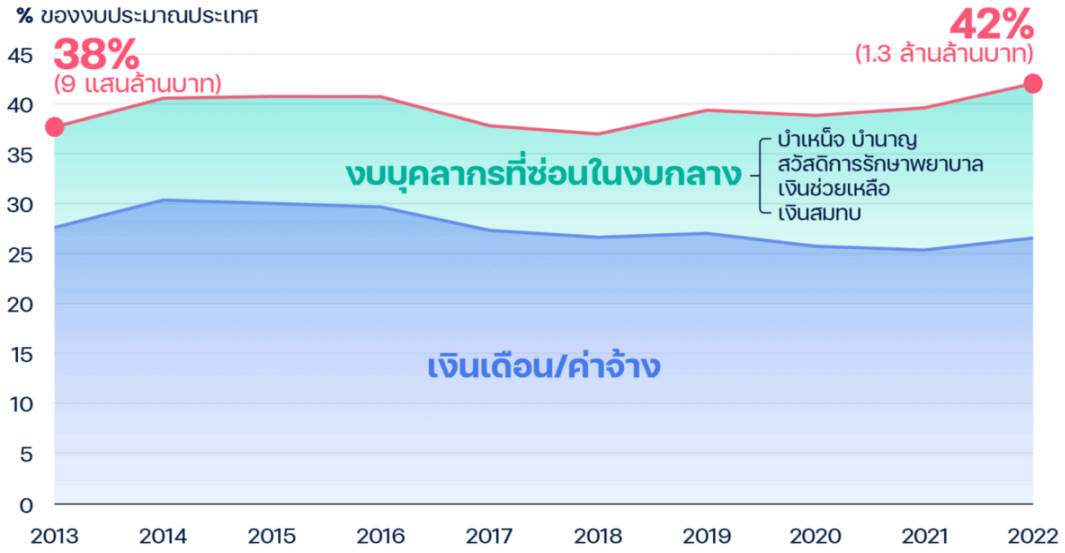

ภาพที่ ๙ สัดส่วนรายจ่ายบุคลากรต่องบประมาณภาครัฐของไทย (๑๐๑PUB)

ดังนั้น หน่วยงานระดับบริหาร สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และสำนักงบประมาณ ควรมีการวัดผลปริมาณงานและผลงานในทุกตำแหน่ง เพื่อให้มีพลวัตในการพิจารณาปรับปรุงอัตรากรอบอัตรากำลังให้มีเหมาะสมได้รวดเร็ว โดยที่ไม่เป็นการเพิ่มสัดส่วนงบประมาณแผนงานบุคลากรต่องบประมาณรวมให้เพิ่มขึ้น

ในขณะเดียวกัน ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนแสดงว่าจำนวนข้าราชการพลเรือน ๔๐๓,๗๐๖ ตำแหน่ง (ไม่รวมข้าราชการครู,ทหารและตำรวจ) เทียบกับกรอบอัตรากำลัง ๔๗๐,๓๕๖ ตำแหน่ง ณ วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๖๖ ซึ่งหมายถึงระบบราชการไทยมีกรอบอัตราบุคลากรภาครัฐที่ไม่ได้รับการบรรจุเป็นจำนวนมากถึงร้อยละ ๑๔ และสะท้อนการพิจารณาจัดสรรงบประมาณแผนงานบุคคลากรภาครัฐที่รับผิดชอบหลักโดยสำนักงบประมาณ และการพิจารณากรอบอัตรากำลังบุคลากรภาครัฐรับผิดชอบหลักโดยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ไม่ได้สอดคล้องกัน

ดังนั้น หน่วยงานระดับบริหาร สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนและสำนักงบประมาณ ควรมีกระบวนการทำงานร่วมกันในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณแผนงานบุคคลากรและปรับปรุงกรอบอัตรากำลังบุคคลากรภาครัฐในกระบวนการพร้อมกัน เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจตามกฎหมายและแผนงานระดับชาติ และการจัดสรรงบประมาณในภาคการศึกษาควรคำนึงถึงการสร้างบุคลากรในตำแหน่งที่ภาครัฐต้องการและขาดแคลนควบคู่กันไปด้วย เช่น บุคคลากรด้านสาธารณสุข เป็นต้น

๑๑. ควรกำหนดให้หน่วยรับงบประมาณเปิดเผยและชี้แจงการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณทุกประเภท ในรายละเอียดกิจกรรมหรือโครงการที่ใช้เงินนอกงบประมาณเพื่อประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณประจำปีด้วย

หน่วยรับงบประมาณไม่ได้เปิดเผยและชี้แจงการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณในรายละเอียดกิจกรรม หรือโครงการ ที่ใช้เงินนอกงบประมาณ ทำให้การพิจารณาจัดสรรงบประมาณประจำปี ไม่มีข้อมูลที่รอบด้านเพียงพอ ในการพิจารณาว่าหน่วยรับงบประมาณสามารถนำเงินนอกงบประมาณมาช่วยลดงบประมาณแผนงานพื้นฐานอย่างไรได้บ้าง

หน่วยรับงบประมาณไม่ได้รวมรายได้จากเงินนอกงบประมาณประเภทสวัสดิการภายในส่วนราชการหรือสวัสดิการเชิงธุรกิจ เช่น ธุรกิจสนามกอล์ฟ โรงแรม ของกระทรวงกลาโหม เป็นต้น ในการรายงานเงินนอกงบประมาณ ทำให้สูญเสียโอกาสในการเพิ่มเงินงบประมาณประจำปี และไม่มีข้อมูลเงินนอกงบประมาณมาพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี

ดังนั้น สำนักงบประมาณควรปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการรายงานเงินนอกงบประมาณ ตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ และพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลัง มาตรา ๑๗ (๒) เพื่อให้มีการเปิดเผยและชี้แจงการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณ ในรายละเอียดกิจกรรมหรือโครงการที่ใช้เงินนอกงบประมาณในปีก่อนหน้าประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณประจำปีสำหรับหน่วยรับงบประมาณด้วยและสำนักงบประมาณควรเคร่งครัดให้หน่วยรับงบประมาณรวมเงินนอกงบประมาณทุกประเภท ซึ่งควรรวมถึงเงินนอกงบประมาณประเภทสวัสดิการภายในส่วนราชการและสวัสดิการเชิงธุรกิจในการรายงานเงินนอกงบประมาณมาเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณประจำปีด้วย

๑๒. ควรหารายได้ภาครัฐใหม่ๆ และ เพิ่มประสิทธิภาพของการจัดเก็บรายได้ภาครัฐเพื่อยกระดับคุณภาพบริการสาธารณะให้ทัดเทียมกับกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ สัดส่วนรายได้ภาครัฐต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) อยู่ที่ร้อยละ ๑๔.๖๑ ซึ่งเป็นสัดส่วนที่น้อยเมื่อเทียบกับกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วใน OECD ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ ๓๔ สะท้อนข้อจำกัดของงบประมาณประจำปีของประเทศไทยที่ทำให้คุณภาพบริการสาธารณะยังคงไม่สามารถยกระดับคุณภาพให้ทัดเทียมกับกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว

ดังนั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดเก็บรายได้ให้กับหน่วยงานของรัฐ โดยเฉพาะกระทรวงการคลัง ควรพิจารณาถึงการเพิ่มรายได้ภาครัฐใหม่ๆ อย่างภาษีทรัพย์สิน เช่น ภาษีที่ดินรวมแปลง หรือ ภาษีสิ่งแวดล้อม เช่น ภาษีคาร์บอน, ภาษีการใช้ถ่านหิน เป็นต้น

รวมถึงการพิจารณาเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ภาครัฐ ด้วยมาตรการเพิ่มแรงจูงใจในการเข้าระบบภาษี เช่น ให้สิทธิประโยชน์สำหรับผู้ประกอบการที่เข้าระบบภาษี เพื่อการเชื่อมโยงข้อมูลภาครัฐและสนับสนุนการใช้ E-Payment มากขึ้น เป็นต้น

๑๓. ควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อภาระทางการเงินที่มีกฎหมายบัญญัติไว้และภาระทางการเงินเพื่อชดเชยต้นทุนการดำเนินการโครงการตามมาตรา ๒๘ พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลัง พ.ศ. ๒๕๖๑

การพิจารณาจัดสรรงบประมาณประจำปี ยังไม่ได้จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อภาระทางการเงินที่มีกฎหมายบัญญัติไว้ ซึ่งขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔๔ (๓) และ มาตรา ๒๐ (๔) พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลัง พ.ศ. ๒๕๖๑ เช่น รัฐบาลยังมีเงินสมทบกองทุนประกันสังคมค้างชำระอยู่ถึง ๗๐,๘๙๕ ล้านบาท เป็นต้น และตามมาตรา ๒๐ (๕) พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลัง พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดให้การจัดสรรงบประมาณประจำปีต้องตั้งงบประมาณชดเชยให้ภาระการดำเนินงานโครงการที่รัฐบาลมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการโดยที่รัฐบาลจะรับภาระค่าใช้จ่ายให้ (โครงการตามมาตรา ๒๘) ในโอกาสแรกที่จะกระทำได้ แต่หน่วยงานของรัฐที่ดำเนินการโครงการตามมาตรา ๒๘ เสร็จสิ้นแล้ว ยังคงไม่ได้รับการพิจารณาจัดสรรงบประมาณประจำปีชดเชยให้ตามที่กฎหมายกำหนด

การจัดทำงบประมาณรายจ่ายงบกลาง ควรแยกรายจ่ายที่ไม่ใช่รายการค่าใช้จ่ายที่สำรองเพื่อกรณีฉุกเฉินและจำเป็นออกจากการตั้งงบประมาณรายจ่ายงบกลาง ตามมาตรา ๒๐ (๖) พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลัง พ.ศ. ๒๕๖๑

๑๔. ควรเร่งการกระจายอำนาจ ถ่ายโอนภารกิจและเพิ่มสัดส่วนงบประมาณให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้มีการถ่ายโอนภารกิจจากราชการส่วนกลางไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการบริหารจัดการบริการสาธารณะให้กับประชาชน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดูแลและบริหารจัดการบริการสาธารณะได้ทั่วถึงมากขึ้น ซึ่งต่อมาได้มีการประกาศแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับที่ ๑ และ ฉบับที่ ๒ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๕ และ พ.ศ. ๒๕๕๑ ตามลำดับ แต่ราชการส่วนกลางมีการถ่ายโอนภารกิจตามที่กฎหมายกำหนดเพียง ๒๖๒ จากทั้งหมด ๓๕๙ ภารกิจ หรือร้อยละ ๗๓

สัดส่วนรายได้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อรายได้สุทธิของรัฐบาลคงที่อยู่ที่ร้อยละ ๒๙ มา ๗ ปีติดต่อกันแล้ว ซึ่งยังคงน้อยกว่าเป้าหมายที่ร้อยละ ๓๕ ตามกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดไว้ ทำให้การจัดการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่สามารถพัฒนาคุณภาพบริการสาธารณะได้ตามที่กฎหมายกำหนดและตั้งเป้าหมายไว้ได้ และร่างพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ พบว่าไม่มีการจัดสรรงบประมาณให้กับ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสำหรับการจ้างข้าราชการที่เพิ่งบรรจุใหม่หลังการรับถ่ายโอนในปี

พ.ศ. ๒๕๖๖ ให้สอดคล้องกับโครงสร้างกรอบอัตรากำลังตามขนาดโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ที่รับถ่ายโอนมา คือ ขนาดเล็ก ๗ คน ขนาดกลาง ๑๒ คนและ ขนาดใหญ่ ๑๔ คน ตามประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง หลักเกณฑ์และขั้นตอนการถ่ายโอนภารกิจสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา นวมินทราชินี และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งเป็นการไม่ปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติวิธีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๒๙ วรรคที่ ๒

ดังนั้น คณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ก.ก.ถ) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และ สำนักงบประมาณ ควรเร่งรัดให้มีการถ่ายโอนภารกิจตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พิจารณาจัดสรรงบประมาณตามกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจและเพิ่มส่วนแบ่งรายได้หรืองบประมาณ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สัดส่วนรายได้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อรายได้สุทธิของรัฐบาลเพิ่มขึ้นและเข้าใกล้เป้าหมายร้อยละ ๓๕ ตามที่กฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

๑๕. ควรกำหนดกรอบวงเงินอุดหนุนเฉพาะกิจให้มีความชัดเจน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการจัดทำบริการสาธารณะ

จากข้อมูลงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ เงินอุดหนุนเฉพาะกิจที่ได้รับการพิจารณาจัดสรรงบประมาณมีเพียง ๕,๖๔๐ แห่งจากจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด ๗,๕๔๗ แห่ง และ การพิจารณาจัดสรรเงินอุดหนุนเฉพาะกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่มีกรอบวงเงินที่ชัดเจน ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมและเหลื่อมล้ำในการพิจารณาจัดสรรเงินอุดหนุนเฉพาะกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ดังนั้น คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสำนักงบประมาณ ควรจัดทำหลักเกณฑ์กรอบวงเงินอุดหนุนเฉพาะกิจสำหรับแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความชัดเจน โดยที่สามารถใช้หลักเกณฑ์เดียวกับกรอบวงเงินอุดหนุนทั่วไปสำหรับแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดก็ได้ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถยื่นคำของบประมาณได้สอดคล้องกับกรอบวงเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ

๑๖. ควรเพิ่มความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณโครงการในระดับพื้นที่เพื่อลดความซ้ำซ้อน และ เพิ่มบทบาทท้องถิ่นในการกำหนดลำดับความสำคัญในการยื่นคำของบประมาณจังหวัด

ในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณโครงการในระดับพื้นที่ของหน่วยรับงบประมาณ ควรเพิ่มความสำคัญกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด เพื่อป้องกันความซ้ำซ้อนของแผนงาน/โครงการในพื้นที่ระหว่างหน่วยรับงบประมาณต่าง ๆ และมีกระบวนการการกลั่นกรองในพื้นที่ โดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและกระทรวงมหาดไทย

ที่พิจารณาร่วมกันว่าโครงการที่หน่วยรับงบประมาณนำเสนอ เป็นโครงการในระดับพื้นที่ที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาจังหวัดและสอดคล้องกับแผนพัฒนาระดับชาติด้วยหรือไม่

งบประมาณกลุ่มจังหวัด ควรให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและกระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักบูรณาการเพื่อให้การพัฒนากลุ่มจังหวัดสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาระดับชาติ แต่งบประมาณจังหวัด ควรทบทวนเพิ่มบทบาทท้องถิ่นระดับจังหวัด หรือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด ในการเป็นหน่วยงานหลักในการพิจารณาลำดับความสำคัญของโครงการในแผนพัฒนาจังหวัดที่จะยื่นคำของบประมาณจังหวัดต่อสำนักงบประมาณ เพราะเป็นท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิด เข้าใจและยึดโยงกับประชาชนในพื้นที่ได้ดีที่สุด

๑๗. ควรเพิ่มบทบาทสำนักงานปลัดกระทรวงในการพิจารณาจัดลำดับความสำคัญโครงการคำของบประมาณภายในกระทรวงให้ไปในทิศทางสอดคล้องกัน

ในกระบวนการยื่นคำของบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ พบว่าบางกระทรวงไม่ได้มีกระบวนการจัดลำดับความสำคัญโครงการภายในกระทรวงก่อนยื่นคำของบประมาณประจำปีต่อไปสำนักงบประมาณ หรือ ไม่มีการจัดทำแบบฟอร์ม สงป. ๑๐๑๓ ที่สำนักงบประมาณกำหนด ทำให้ขาดการบูรณาการร่วมกันของหน่วยรับงบประมาณภายในกระทรวงในการจัดลำดับความสำคัญของโครงการภายในกระทรวง โดยเฉพาะแผนงานยุทธศาสตร์ เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายระดับกระทรวง

ดังนั้น สำนักงานปลัดกระทรวงควรเพิ่มบทบาทในการพิจารณาจัดลำดับความสำคัญโครงการคำของบประมาณภายในกระทรวง และสำนักงบประมาณควรเคร่งครัดให้มีการจัดลำดับความสำคัญของคำของบประมาณภายในกระทรวง ตามแบบฟอร์ม สงป. ๑๐๑๓ โดยเฉพาะแผนงานยุทธศาสตร์ของหน่วยรับงบประมาณภายในกระทรวง

สำนักงานปลัดกระทรวงและสำนักงบประมาณ ควรเคร่งครัดให้หน่วยรับงบประมาณจัดทำคำของบประมาณตามรูปแบบที่สำนักงบประมาณกำหนดให้ครบถ้วน เช่น แบบ สงป.๑๐๑๑ แบบแสดงการระบุค่าพิกัดงบลงทุน และ แบบ สงป.๑๐๑๓ แบบสรุปลำดับความสำคัญของโครงการ / กิจกรรม รายการสำคัญ

๑๘. ควรเร่งรัดให้หน่วยรับงบประมาณดำเนินการให้การบริการประชาชนและการติดต่อประสานงานระหว่างส่วนราชการด้วยกัน โดยการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลกลางตามที่กฎหมายกำหนด

หน่วยรับงบประมาณยังไม่ได้ดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องและนำเทคโนโลยีมาใช้พัฒนาการปฏิบัติราชการเพื่อเพิ่มคุณภาพบริการประชาชนให้มีความสะดวก และเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติภารกิจแผนงานพื้นฐาน ที่จะใช้งบประมาณลดลงได้จากการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติราชการ

หน่วยรับงบประมาณยังไม่ดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๒ มาตรา ๑๐ ที่กำหนดให้หน่วยรับ

งบประมาณต้องดำเนินการให้การบริการประชาชนและการติดต่อประสานงานระหว่างส่วนราชการด้วยกัน โดยการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลกลางให้แล้วเสร็จภายในสองปี หรือภายใน พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งมีทั้งสาเหตุจากหน่วยรับงบประมาณไม่ได้ยื่นคำของบประมาณ และไม่ได้รับพิจารณาจัดสรรงบประมาณ ในการดำเนินการตามกฎหมาย ซึ่งทำให้บริการประชาชนไม่สามารถใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลกลางได้ตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ซึ่งจะทำให้การขอรับบริการสาธารณะมีความสะดวก ลดการใช้และจัดเก็บเอกสารในการปฏิบัติราชการ ลดโอกาสการเรียกรับผลประโยชน์โดยเจ้าหน้าที่รัฐในการขอบริการสาธารณะจากประชาชน รวมถึงลดงบประมาณที่ซ้ำซ้อนในการพัฒนาบริการสาธารณะในช่องทางดิจิทัลและการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบ ของแต่ละหน่วยรับงบประมาณเองได้ด้วย

ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ควรตรวจสอบ เร่งรัด และแนะนำให้หน่วยรับงบประมาณดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ทุกหน่วยรับงบประมาณใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลกลาง ในการบริการสาธารณะช่องทางดิจิทัล และสำนักงบประมาณควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องต่อการดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องและไม่จัดสรรงบประมาณให้หน่วยรับงบประมาณในการพัฒนาช่องทางดิจิทัลที่ซ้ำซ้อนกับแพลตฟอร์มดิจิทัลกลางที่สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัลโดยไม่จำเป็น

๑๙. ควรปรับปรุงนโยบายการจัดเก็บข้อมูลภาครัฐบนคลาวด์เป็นหลัก (Cloud-first Policy) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บข้อมูลภาครัฐ

ตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ กำหนดให้หน่วยรับงบประมาณใช้บริการระบบคลาวด์กลางภาครัฐ (GDCC) ของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งในภายหลังพบว่า GDCC ไม่สามารถบริการหน่วยรับงบประมาณได้เพียงพอ เพราะไม่ได้รับการพิจารณาจัดสรรงบประมาณตามความต้องการ และการบริการของ GDCC ที่ไม่รองรับความต้องการที่แตกต่างหลากหลายของแต่ละหน่วยรับงบประมาณได้ จึงทำให้หน่วยรับงบประมาณมีการยื่นคำของบประมาณในการลงทุนสร้างศูนย์จัดเก็บข้อมูล (Data Center) ของแต่ละหน่วยรับงบประมาณ ทำให้เกิดการลงทุน Data Center ของแต่ละหน่วยรับงบประมาณที่ซ้ำซ้อนและไม่มีประสิทธิภาพ

ดังนั้น กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม จึงควรเร่งรัดให้มีการปรับปรุงตามมติคณะรัฐมนตรี ในการรองรับนโยบายการจัดเก็บข้อมูลภาครัฐบนระบบคลาวด์เป็นหลัก (Cloud-first Policy) โดยที่ไม่จำกัดเฉพาะระบบคลาวด์กลางภาครัฐ เพราะจะทำให้เกิดการจัดเก็บข้อมูลภาครัฐบนระบบคลาวด์ได้อย่างเพียงพอและได้รับบริการที่ตรงต่อความต้องการของหน่วยรับงบประมาณที่มากขึ้นได้ ซึ่งจะทำให้เกิดการประหยัดในการลงทุนสร้างศูนย์จัดเก็บข้อมูลของแต่ละหน่วยรับงบประมาณที่ซ้ำซ้อนและเกินความจำเป็น เพราะระบบคลาวด์สามารถขยายเพิ่มหรือลดขนาดการใช้บริการให้เหมาะสมกับความต้องการของหน่วยรับงบประมาณที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างรวดเร็ว จึงไม่ต้องมีการลงทุน Data Center เผื่อไว้มาก

จนเกินไปหรือลงทุนน้อยเกินไปจนกระทบต่อการบริการสาธารณะได้ และจะประหยัดงบประมาณในการดำเนินการตามมาตรฐานด้านความปลอดภัยไซเบอร์และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นจากการใช้ระบบคลาวด์ที่มีมาตรฐานกลางรองรับแทนที่การแยกกันพัฒนาศูนย์จัดเก็บข้อมูลของแต่ละหน่วยรับงบประมาณ

สำนักงบประมาณ และกระทรวงการคลัง ควรเร่งปรับปรุงวิธีการตั้งงบประมาณสำหรับการจัดเก็บข้อมูลภาครัฐบนระบบคลาวด์จากงบครุภัณฑ์เป็นงบดำเนินงานเพื่อให้สอดคล้องกับการใช้งบประมาณตามที่ใช้งานจริง เพื่อให้เกิดการดำเนินการจัดเก็บข้อมูลภาครัฐบนระบบคลาวด์สามารถดำเนินการได้และมีความต่อเนื่องในการได้รับพิจารณาจัดสรรงบประมาณ สำนักงบประมาณควรมีหลักเกณฑ์ให้หน่วยรับงบประมาณ ต้องทำการปรับปรุงรายละเอียดการตั้งงบประมาณที่เป็นการ จัด“จ้าง/จัดทำ” ซอฟต์แวร์ (Software) และ/หรือ บริการดิจิทัล (Digital Service) ขึ้นมาใหม่ โดยให้เปลี่ยนไปเป็นการ “จัดซื้อ/จัดหา” ซอฟต์แวร์ (Software) และ/หรือ บริการดิจิทัล (Digital Service) จากบัญชีบริการดิจิทัลภาครัฐ (Thailand Digital Catalog) ก่อนเป็นลำดับแรก เว้นแต่หน่วยรับงบประมาณ สามารถชี้แจงต่อคณะกรรมาธิการวิสามัญได้ว่า ไม่มี ซอฟต์แวร์ (Software) และ/หรือ บริการดิจิทัล (Digital Service) เหล่านี้อยู่ในบัญชีบริการดิจิทัลภาครัฐ (Thailand Digital Catalog) หรือมีเหตุผลความจำเป็นอื่นใด ที่ทำให้ต้องตั้งโครงการโดยใช้วิธี “จัดจ้าง/จัดทำ” เพื่อพัฒนา ซอฟต์แวร์ (Software) และ/หรือ บริการดิจิทัล (Digital Service) ขึ้นมาใหม่แทนการ "จัดซื้อ/จัดหา"

สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ควรติดตามเร่งรัดและแนะนำให้หน่วยรับงบประมาณดำเนินการจัดทำธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐตามพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อให้มีการทบทวนการจัดเก็บข้อมูลภาครัฐเท่าที่จำเป็นและลดค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บข้อมูลภาครัฐต่อไปได้ รวมถึงจะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลภาครัฐระหว่างหน่วยรับงบประมาณได้สะดวก รวดเร็ว และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการของหน่วยรับงบประมาณได้มากขึ้นตามไปด้วย

๒๐. ควรศึกษาและทดลองมาตรการใหม่ ๆ ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้งบประมาณประจำปีในแผนงานพื้นฐาน เช่น สนับสนุนการใช้ทรัพย์สินร่วมกันระหว่างหน่วยรับงบประมาณ เปลี่ยนการวัดผลจากสัดส่วนการเบิกจ่ายงบประมาณเป็นสัดส่วนการไม่ดำเนินการแทน

หน่วยรับงบประมาณแต่ละหน่วยมีการยื่นคำของบประมาณจำนวนมากสำหรับการก่อสร้างอาคารสำนักงานและค่าเช่ายานพาหนะ ทำให้เกิดการใช้งบประมาณสำหรับแผนงานพื้นฐานที่ไม่เป็นบริการสาธารณะต่อประชาชนโดยตรงจำนวนมาก

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการควรทำการศึกษาและทดลองมาตรการใหม่ ให้มีการวัดผลและตั้งเป้าหมายให้มีการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพย์สินราชการของหน่วยรับงบประมาณ เช่น จำนวนพื้นที่อาคารต่อบุคคลากรภาครัฐหรือประชาชนที่มาใช้

บริการในแต่ละช่วงเวลา เพื่อให้เกิดการใช้พื้นที่อาคารสำนักงานร่วมกันระหว่างหน่วยรับงบประมาณมากขึ้น หรือทดลองและสนับสนุนการใช้ทรัพย์สินราชการร่วมกันระหว่างหน่วยรับงบประมาณ อาทิเช่น การเช่ารถตู้ไฟฟ้า EV ภายในจังหวัดเดียวกันหรือจังหวัดใกล้เคียงระหว่างหน่วยรับงบประมาณ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพย์สินราชการที่ไม่จำเป็นต้องลงทุนซื้อเป็นเจ้าของเอง และประหยัดต้นทุนการปฏิบัติราชการของหน่วยรับงบประมาณได้

หน่วยรับงบประมาณมีความเชื่อว่าต้องเบิกจ่ายใช้งบประมาณให้หมดเพราะสัดส่วนการเบิกจ่ายงบประมาณต่องบประมาณที่ได้รับการจัดสรร เป็นหนึ่งในตัวชี้วัดในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณประจำปีในปีถัดไป เพราะสะท้อนถึงศักยภาพของหน่วยรับงบประมาณในการดำเนินการจัดทำและเบิกจ่ายงบประมาณได้ตามที่มีการยื่นคำของบประมาณไว้ ซึ่งทำให้หน่วยรับงบประมาณไม่ได้ให้ความสำคัญในการใช้งบประมาณอย่างประหยัดหรือให้การใช้งบประมาณเกิดความคุ้มค่ามากที่สุด

ดังนั้น สำนักงบประมาณและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ควรให้ความสำคัญในการวัดผลจากผลลัพธ์ของการทำโครงการโดยที่มีงบประมาณเหลือจากการประหยัดการใช้งบประมาณ หรือสัดส่วนการดำเนินการโครงการต่อจำนวนโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ แทนที่สัดส่วนการเบิกจ่ายงบประมาณต่องบประมาณที่ได้รับจัดสรร เพราะจะทำให้หน่วยรับงบประมาณให้ความสำคัญในการดำเนินโครงการให้สำเร็จตามผลลัพธ์ที่ต้องการและประหยัดการใช้งบประมาณให้คุ้มค่ามากขึ้น

๒๑. ควรจัดสรรงบประมาณในการแก้ไขปัญหาสิทธิและบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานของประชาชน เช่น การพิสูจน์สิทธิที่ดิน พิสูจน์สัญชาติ น้ำประปาสะอาด ฯลฯ

สำนักงบประมาณควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณในการแก้ไขปัญหาสิทธิและบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานของประชาชน เช่น คำของบประมาณในการสำรวจรังวัดที่ดินเพื่อออกโฉนดหรือการพิสูจน์สิทธิที่ดิน เพื่อยุติข้อพิพาทและเพิ่มความมั่นคงในสิทธิที่ดินทำกินของประชาชน ซึ่งเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยรับงบประมาณ เช่น กรมที่ดิน กรมป่าไม้ กรมอุทยาน กรมธนารักษ์ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นต้น ที่จำเป็นต้องได้รับการพิจารณาขอรับการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการ

รวมถึงพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้กับโครงการที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานมากขึ้น เช่น งบประมาณในการดำเนินการพิสูจน์สัญชาติ การจัดทำน้ำประปาสะอาด การจัดทำทางระบายน้ำควบคู่กับการก่อสร้างถนน ค่าน้ำมันในการลาดตระเวน การรักษาความปลอดภัยของประชาชน

๒๒. ควรเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดทำงบประมาณประจำปีด้วยการเปิดเผยรายละเอียดคำของบประมาณและเปิดเผยข้อมูลในรูปแบบที่นำไปวิเคราะห์ต่อได้ง่าย ในการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี

ในกระบวนการเปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี สำนักงบประมาณควรทำการเปิดเผยข้อมูลในภาพรวมว่า

แต่ละหน่วยรับงบประมาณและแต่ละแผนงานได้รับการพิจารณาจัดสรรงบประมาณจำนวนเท่าใดและควรทำการเปิดเผยข้อมูลรายละเอียดคำของบประมาณจากหน่วยรับงบประมาณทั้งหมดด้วย จะทำให้ประชาชนสามารถรับทราบและให้ความคิดเห็นต่อการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้รอบด้านมากขึ้นว่า โครงการใดควรจะได้รับการพิจารณาจัดสรรงบประมาณมากขึ้นหรือน้อยลง เพราะสามารถเปรียบเทียบข้อมูลรายละเอียดของแต่ละโครงการได้มากขึ้น

การเปิดเผยข้อมูลควรจะเป็นการเปิดเผยข้อมูลในรูปแบบที่ประชาชนสามารถนำไปวิเคราะห์ต่อได้ หรือในรูปแบบ Machine Readable จะทำให้ประชาชนสามารถทำการวิเคราะห์และให้ความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ดังนั้น สำนักงบประมาณควรทำการเปิดเผยข้อมูลคำของบประมาณพร้อมรายละเอียดของแต่ละโครงการ ในรูปแบบ Machine Readable ก่อนเปิดการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนในฐานะเจ้าของภาษีและงบประมาณ

บทที่ ๔

ข้อสังเกตในการจัดทำงบประมาณประจำปีต่อคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

๑. ควรกำหนดรูปแบบข้อมูลในการให้หน่วยรับงบประมาณนำเสนอเพิ่มเติมจากที่เคยกำหนดในปีงบประมาณที่ผ่านมา เพื่อให้คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณสามารถพิจารณาข้อมูลได้ละเอียดรอบคอบ โดยกำหนดให้มีนำเสนอในรูปแบบข้อมูลดิจิทัลทั้งที่เป็น ไฟล์ PDF และ Excel (Machine Readable Format) ดังนี้

๑.๑ รายการคำของบประมาณของหน่วยรับงบประมาณ ตามรูปแบบที่สำนักงบประมาณกำหนดในคู่มือปฏิบัติการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ เช่น สำนักงบประมาณ ๑๐๐๙ สำนักงบประมาณ ๑๐๑๐ สำนักงบประมาณ ๑๐๑๑ และ สำนักงบประมาณ ๑๐๑๓ เพื่อให้กรรมาธิการมีข้อมูลคำของบประมาณและสามารถเสนอแปรญัตติโครงการที่คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณงบประมาณ มีความสำคัญในการได้รับการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ ภายหลังการพิจารณาปรับลดงบประมาณในชั้นคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ

๑.๒ รายการเปรียบเทียบระหว่างคำของบประมาณ และ งบประมาณที่ได้รับพิจารณาจัดสรรตามร่าง พระราชบัญญัติ งบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗ เพื่อให้กรรมาธิการสามารถพิจารณาเปรียบเทียบความสำคัญระหว่างคำของบประมาณที่ได้รับพิจารณาจัดสรรและไม่ได้รับพิจารณาจัดสรรได้อย่างรอบคอบ

๑.๓ รายละเอียดโครงการหรือผลผลิตของทุกคำของบประมาณ ตามแบบสรุปงบประมาณรายจ่าย ระดับผลผลิต/โครงการ ได้แก่ สำนักงบประมาณ ๑๐๐๖ สำนักงบประมาณ ๑๐๐๗ และ สำนักงบประมาณ ๑๐๐๘ รวมถึงเอกสารรายละเอียดแนบประกอบคำของบประมาณเพิ่มเติม ที่แสดงถึงรายละเอียดและความพร้อมในการดำเนินการของโครงการ เพื่อให้คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณสามารถพิจารณาและเข้าใจความสำคัญของแต่ละผลผลิต/โครงการได้อย่างละเอียด

๑.๔ รายการที่ระบุแหล่งที่มาของเงินนอกงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณที่รวมถึงสวัสดิการภายในส่วนราชการหรือสวัสดิการเชิงธุรกิจ และ รายละเอียดการใช้เงินนอกงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณที่แสดงถึงรายละเอียดกิจกรรมหรือโครงการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อให้คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณสามารถพิจารณาถึงที่มาและการใช้เงินนอกงบประมาณประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณประจำปีได้อย่างละเอียดรอบคอบ

๑.๕ แผนผังโครงสร้างองค์กร โดยมีรายละเอียด กรอบอัตรากำลัง และจำนวนบุคลากรภาครัฐ ภายในโครงสร้างองค์กร ของแต่ละหน่วยรับงบประมาณ เพื่อให้คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณสามารถพิจารณาถึงการจัดสรรงบประมาณสำหรับบุคคลากรภาครัฐได้เหมาะสมมากขึ้น

๑.๖ รายชื่อกฎหมายที่หน่วยรับงบประมาณรับผิดชอบหลัก และความคืบหน้าการดำเนินการตามกฎหมาย พระราชบัญญัติ หลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่กำหนดให้ทุกหน่วยรับงบประมาณต้องทำการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายอย่างน้อยทุกห้าปี เพื่อให้คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ สามารถพิจารณาจัดสรรงบประมาณแผนงานพื้นฐานในการปฏิบัติราชการได้เหมาะสม

๑.๗ รายการและความคืบหน้าการดำเนินการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับที่ ๑ และ ฉบับที่ ๒ ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยรับงบประมาณ เพื่อให้คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ สามารถพิจารณาจัดสรรงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับภารกิจถ่ายโอนตามกฎหมายพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

๑.๘ รายการและความคืบหน้าการดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๒ มาตรา ๑๐ ที่กำหนดให้หน่วยรับงบประมาณต้องดำเนินการให้การบริการประชาชนและการติดต่อประสานงานระหว่างส่วนราชการด้วยกัน โดยการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลกลาง เพื่อให้คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณพิจารณาจัดสรรงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณได้เหมาะสม

๑.๙ รายการฐานข้อมูลที่หน่วยรับงบประมาณครอบครองและความคืบหน้าการจัดทำธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐตาม พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อให้หน่วยรับงบประมาณสามารถพิจารณาจัดสรรงบประมาณในการลงทุนศูนย์จัดเก็บข้อมูลหรือต้นทุนการดำเนินการจัดเก็บข้อมูลภาครัฐบนระบบคลาวด์

๒. ควรพิจารณาเสนอตั้งอนุกรรมาธิการ ตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

เนื่องจากการจัดทำงบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗ สำนักงบประมาณได้กำหนดยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ได้กำหนดไว้ ๖ ยุทธศาสตร์ และรายการค่าดำเนินการภาครัฐ ดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง

๒. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๓. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

๔. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

๕. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๖. ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

และรายการค่าดำเนินการภาครัฐ

เพื่อให้คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ สามารถพิจารณางบประมาณเชิงเปรียบเทียบระหว่างหน่วยรับงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และลดความซ้ำซ้อนระหว่างหน่วยรับงบประมาณ คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ จึงควรพิจารณาตั้งคณะอนุกรรมาธิการตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ช่วยศึกษาและเสนอปรับลดงบประมาณต่อคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ

๓. ควรมีมติเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาคณะกรรมาธิการเห็นสมควรกำหนดเป็นมาตรการเชิงนโยบาย (Policy Measure) ในระดับภาพรวม

เพื่อให้การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีมีประสิทธิภาพ ไม่ต้องพิจารณาเรื่องเดียวกันซ้ำ ๆ ในทุกหน่วยรับงบประมาณ และเพื่อใช้หลักเกณฑ์ดังกล่าวในการพิจารณาเรื่องเดียวกันในทุก ๆ หน่วยรับงบประมาณ โดยให้คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณงบประมาณมีมติแจ้งหน่วยรับงบประมาณ ให้ทำการปรับปรุงรายละเอียดโครงการตามที่คณะกรรมาธิการมีมติกำหนดเป็นมาตรการมาล่วงหน้าก่อนการเข้าชี้แจงงบประมาณ ดังต่อไปนี้

๓.๑ รายละเอียดการดำเนินการหรือแผนงาน/โครงการตามการแถลงนโยบาย Cloud-first Policy ของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภา เพื่อให้การพิจารณาอนุมัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ตอบสนองต่อนโยบายดังกล่าว คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีควรวางหลักเกณฑ์ให้หน่วยรับงบประมาณต้องดำเนินการตามมาตรการเชิงนโยบาย (Policy Measure) ดังต่อไปนี้

๓.๑.๑ ควรดำเนินการปรับปรุงรายละเอียดการขอรับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่เป็นการ “จัดจ้าง/จัดทำ” ซอฟต์แวร์ (Software) และ/หรือ บริการดิจิทัล (Digital Service) ขึ้นมาใหม่ โดยให้เปลี่ยนเป็นการ “จัดซื้อ/จัดหา” ซอฟต์แวร์ (Software) และ/หรือ บริการดิจิทัล (Digital Service) จากบัญชีบริการดิจิทัลภาครัฐ (Thailand Digital Catalog) ก่อนเป็นลำดับแรก เว้นแต่หน่วยงานสามารถชี้แจงต่อคณะกรรมาธิการวิสามัญได้ว่าไม่มีซอฟต์แวร์ (Software) และ/หรือ บริการดิจิทัล (Digital Service) อยู่ในบัญชีบริการดิจิทัลภาครัฐ (Thailand Digital Catalog) หรือมีเหตุผลความจำเป็นอื่นใด จึงทำให้ต้องขอรับการจัดสรรงบประมาณโครงการโดยใช้วิธี “จัดจ้าง/จัดทำ” แทนการ "จัดซื้อ/จัดหา"

๓.๑.๒ ควรดำเนินการปรับปรุงรายละเอียดการขอรับการจัดสรรงบประมาณที่เป็นการ “จัดซื้อ” หรือ เป็นการตั้งศูนย์ข้อมูล (Data Center) ภายในหน่วยงานขึ้นมาใหม่ โดยให้เปลี่ยนเป็นการ “เช่า” ใช้โครงสร้างพื้นฐานเชิงบริการ (IaaS: Infrastructure as a Service) จากบัญชีบริการดิจิทัลภาครัฐ (Thailand Digital Catalog) หรือจากระบบคลาวด์กลางภาครัฐ (GDCC: Government Data Center and Cloud Service) ก่อนเป็นลำดับแรก เว้นแต่หน่วยงานสามารถชี้แจงต่อคณะกรรมาธิการวิสามัญได้ว่า ไม่มีผู้ให้บริการที่อยู่ในบัญชีบริการดิจิทัลภาครัฐที่เหมาะสม และระบบคลาวด์กลางภาครัฐไม่สามารถตอบโจทย์ความต้องการของโครงการได้ จึงทำให้ต้องตั้งโครงการโดยใช้วิธีการจัดซื้อ หรือตั้งศูนย์ข้อมูลภายในหน่วยงานขึ้นมาใหม่

๓.๒ มาตรการเชิงนโยบาย (Policy Measure) อื่น ๆ ตามที่กรรมาธิการวิสามัญเสียงส่วนใหญ่มีมติเห็นสมควร

๔. ควรมีมติกำหนดรูปแบบไฟล์ดิจิทัล (File Format) และเทมเพลตข้อมูล (Data Template) ที่จะให้หน่วยรับงบประมาณต้องนำส่งข้อมูลแก่คณะกรรมาธิการวิสามัญและคณะอนุกรรมาธิการเพื่อใช้ประกอบการพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี

โดยการขอความเห็นจากสำนักงบประมาณของรัฐสภา (สงร.) ในการกำหนดรูปแบบและเทมเพลตไฟล์ดังกล่าวเพื่อให้การวิเคราะห์งบประมาณที่สำนักงบประมาณของรัฐสภามีหน้าที่สนับสนุนการพิจารณางบประมาณของรัฐสภา สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คณะกรรมาธิการขอเสนอรายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง “การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗” และข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการมาเพื่อได้โปรดพิจารณาและนำเสนอต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป

(นายณัฐพงศ์ เปรมพูลสวัสดิ์)
เลขานุการคณะกรรมาธิการ
ศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ

บรรณานุกรม

ฐานเศรษฐกิจ. (๒๕๖๖). หน่วยงานรัฐรุมทึ้งขอใส้งบประมาณ ปี ๒๕๖๗ กระหน่ำ ๕.๘ ล้านล้าน. สืบค้นจาก https://www.thansettakij.com/business/economy/578352

สำนักงบประมาณ และสำนักนายกรัฐมนตรี. (มปป.). ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗. สืบค้นจาก https://backendbbpublicph.bb.go.th/storage/76/ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี-พ.ศ.-2567.pdf

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (ม.ป.ป). รายงานผลการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒. สืบค้นจาก https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=14245

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (ม.ป.ป). รายงานสรุปผลการดำเนินตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๕.สืบค้นจาก http://nscr.nesdc.go.th/wp-content/uploads/2023/03/NS-Book-for-Web_final_240366.pdf

สำนักงาน คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (๒๕๖๖, ๒๙ พฤศจิกายน). ข้อมูลและเอกสารประกอบการพิจารณาของคณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ สภาผู้แทนราษฎร. เลขที่ นร ๑๐๐๗.๔/๑๕๓๐

OECD (๒๐๒๓), Tax revenue (indicator). doi: ๑๐.๑๗๘๗/d๙๘b๘cf๕-en (Accessed on ๑๑ December ๒๐๒๓)

สรัช สินธุประมา. ๒๕๖๖. จัดความสัมพันธ์ท้องถิ่น-ส่วนกลางใหม่ไปให้ถึงการถ่ายโอนอำนาจ สืบค้นจาก https://www.the๑๐๑.world/next-step-devolution/

The coverage. ๒๕๖๖. ไม่เห็นด้วย! ‘ร่าง พระราชบัญญัติงบฯ ๖๗’ หลังไม่พบ ‘งบฯ จ้าง ขรก.’ บรรจุใหม่ลง รพ.สต. ถ่ายโอน. สืบค้นจาก https://www.thecoverage.info/news/content/5876

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.๒๕๖๖.สรุปภาพรวมการเสนอคำขอรับการสนับสนุนงบประมาณ เงินอุดหนุนเฉพาะกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล) ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖. (การประชุมคณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณสภาผู้แทนราษฎรรัฐสภา, ๒๕๖๖)

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. ๒๕๖๓. โครงการพัฒนาระบบคลาวด์กลางภาครัฐ. สืบค้นจาก https://100m.mdes.go.th/file/M_GDCC%205-5-%2063.PDF

ภาคผนวก

ภาคผนวก

- QR Code กระบวนการงบประมาณ โดย WeVis

- QR Code ข้อมูลคำของบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗ จัดทำและประมวลผลโดย WeVis

- QR Code ข้อมูลคำงบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ของหน่วยรับงบประมาณ จาก Parliament Drive

- QR Code เอกสารประกอบการจัดทำงบประมาณประจำปี

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ

๑. นายณัฏฐพฤทธิ์ หลาวทอง	นิติกรเชี่ยวชาญ รักษาการในตำแหน่ง ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมาธิการฯ
๒. นายอดุลย์ กองเพชร	วิทยากรชำนาญการพิเศษ
๓. นายกองเงิน สุทธิพิทักษ์	วิทยากรชำนาญการพิเศษ
๔. นายวรวิทย์ ต่อฑีฆะ	นิติกรชำนาญการ
๕. นายชิราวุธ อุดมรัตน์	นิติกรชำนาญการ
๖. นางสาวศิรินภา จันทร์หงษ์	นิติกรชำนาญการ
๗. นางสาวชนากานต์ วรสิงห์	วิทยากรปฏิบัติการ
๘. นางชูใจ แก้วโสนด	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
๙. นางกาญจนา กมลรัตนาชัย	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
๑๐. นางสาวพัชรากร ใจเฉื่อย	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
๑๑. นางสาวพลอยไอริณ โพธิ์ทองคำ	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน